

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

12 Μαρτίου 2025

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 1150

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. απόφ. 188

Τροποποίηση Κανονισμού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών με τίτλο «Επιστήμες της Αγωγής» (“Sciences of Education”).

Η ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ
ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Λαμβάνοντας υπόψη:

1. Τον ν. 4957/2022 «Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις» (Α' 141), και ειδικότερα τα άρθρα 79 έως και 88,

2. την υπό στοιχεία 135557/Ζ1/1.11.2022 εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων «Εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4957/2022 «Νέοι ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των ΑΕΙ με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις» (Α' 141) για την οργάνωση και λειτουργία προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών και λοιπά θέματα,

3. την υπό στοιχεία 18137/Ζ1/16.2.2023 κοινή υπουργική απόφαση «Καθορισμός των προϋποθέσεων και της διαδικασίας οργάνωσης Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.)» (Β' 1079),

4. τον ν. 4386/2016 «Ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (Α' 83),

5. το π.δ. 85/2013 «Ίδρυση, μετονομασία, ανασυγκρότηση Σχολών και ίδρυση Τμήματος στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών» (Α' 124),

6. τον ν. 3374/2005 και ιδίως τα άρθρα 14 και 15 «Διασφάλιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση. Σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων - Παράρτημα διπλώματος» (Α' 189),

7. την υπό στοιχεία Φ5/89656/Β3/13.8.2007 υπουργική απόφαση «Εφαρμογή του Συστήματος Μεταφοράς και Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων» (Β' 1466),

8. την υπ' αρ. 1432/20.1.2023 απόφαση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ «Έγκριση του Κανονισμού Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ)» (Β' 392),

9. την υπ' αρ. 21/2.10.2019 απόφαση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ «Ίδρυση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, με τίτλο «Επιστήμες της Αγωγής» (“Sciences of Education”) (Β' 3923),

10. την υπ' αρ. 122/22.1.2020 απόφαση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ «Έγκριση Κανονισμού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης (ΠΤΔΕ) του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ), με τίτλο «Επιστήμες της Αγωγής» (“Sciences of Education”) (Β' 269),

11. την υπ' αρ. 963/9.12.2021 απόφαση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ «Τροποποίηση Κανονισμού του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών με τίτλο «Επιστήμες της Αγωγής» (“Sciences of Education”) (Β' 6487),

12. το απόσπασμα πρακτικού της Συνέλευσης του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του ΕΚΠΑ (4η συνεδρία, 21.11.2024),

13. το απόσπασμα πρακτικού της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ (7η συνεδρίαση 29.1.2025),

14. το γεγονός ότι με την παρούσα δεν προκαλείται δαπάνη εις βάρος του κρατικού προϋπολογισμού,

15. το γεγονός ότι οι διατάξεις της παρούσας δεν αφορούν σε διοικητική διαδικασία για την οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρισης στο ΕΜΔΔ-ΜΙΤΟΣ, αποφασίζει:

Την τροποποίηση του Κανονισμού του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών με τίτλο «Επιστήμες της Αγωγής» (“Sciences of Education”), σύμφωνα με τις

διατάξεις του ν. 4957/2022 και τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του ΕΚΠΑ, ως ακολούθως:

Άρθρο 1

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ - ΣΚΟΠΟΣ

1.1 Σκοπός του Π.Μ.Σ. «Επιστήμες της Αγωγής» ("Sciences of Education") είναι η παροχή υψηλού επιπέδου μεταπτυχιακής εκπαίδευσης για την κατάρτιση εξειδικευμένων επιστημόνων, ερευνητών, εκπαιδευτών, εκπαιδευτικών και στελεχών της τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης, ώστε αυτοί να μπορούν να συμβάλλουν στη βελτιστοποίηση της εκπαίδευσης, στην ανάπτυξη της επιστημονικής έρευνας και στην προαγωγή της επιστημονικής γνώσης στους τομείς: α) της Διδασκαλίας και της Μάθησης και β) της Ψυχοπαιδαγωγικής της Ανάγνωσης, της Φιλαναγνωσίας και του Εκπαιδευτικού Υλικού.

1.2 Το Π.Μ.Σ. «Επιστήμες της Αγωγής» ("Sciences of Education") περιλαμβάνει δύο (2) ειδικεύσεις:

Α) «Διδασκαλία και Μάθηση» ("Teaching and Learning") και

Β) «Ψυχοπαιδαγωγική της Ανάγνωσης, Φιλαναγνωσία και Εκπαιδευτικό Υλικό» ("Reading Education, Reading Promotion and Educational Material Development") με διακριτούς σκοπούς ως προς την κατάρτιση των μεταπτυχιακών φοιτητών.

Αναλυτικότερα:

Α) Όσον αφορά την ειδίκευση «Διδασκαλία και Μάθηση» ("Teaching and Learning") θα έχει ως αντικείμενο θέματα και προβλήματα της σχολικής εκπαίδευσης που σχετίζονται με το περιβάλλον της σχολικής τάξης και του σχολείου, την επικοινωνία εκπαιδευτικού και μαθητή και ως σκοπό έχει τόσο την ερευνητική προσέγγισή τους όσο και την εμβάθυνση σε αυτά με απώτερο σκοπό την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων για τη βελτίωση των δεδομένων και των συνθηκών διδασκαλίας.

Συγκεκριμένα, μετά την επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών στην ειδίκευση του Π.Μ.Σ. ("Teaching and Learning") οι απόφοιτοι και οι απόφοιτες αναμένεται να:

- αποκτήσουν συστηματικές γνώσεις και εμπειρίες στη διδακτική μεθοδολογία (αρχές, μοντέλα, στρατηγικές, τεχνικές), μέσω θεωρητικής μελέτης, μικροδιδασκαλίας και πρακτικής άσκησης,
- εμβαθύνουν στους σκοπούς και στόχους του Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών και των σχολικών εγχειριδίων, με έμφαση στον σχεδιασμό και την έρευνα αποτελεσματικότητάς τους,
- γνωρίζουν και διαχειρίζονται αποτελεσματικά τους παράγοντες της εκπαιδευτικής διαδικασίας που προάγουν την ανάπτυξη, μάθηση και προσαρμογή των μαθητών, με έμφαση στο σχολικό κλίμα και στις σχέσεις δασκάλου-μαθητή και μεταξύ των μαθητών,
- ευαισθητοποιηθούν σε φιλοσοφικά, κοινωνικά και ιστορικά ζητήματα της επιστήμης της Παιδαγωγικής,
- αποκτήσουν δεξιότητες για την άσκηση του εκπαιδευτικού ρόλου στο σύγχρονο τεχνολογικό (ΤΠΕ), διαπολιτισμικό και πολυπολιτισμικό πλαίσιο,
- εμβαθύνουν σε ζητήματα καινοτομίας, σχεδιασμού, πολιτικής, διοίκησης και αξιολόγησης στην εκπαίδευση,

• προάγουν τη δημιουργικότητα στην εκπαίδευση στα πεδία της επιστήμης και της τέχνης,

• διεξάγουν βασική και εφαρμοσμένη εκπαιδευτική έρευνα,

• αντιλαμβάνονται τη σημασία της προσωπικής βελτίωσης και του αναστοχασμού του εκπαιδευτικού.

Β) Όσον αφορά την ειδίκευση «Ψυχοπαιδαγωγική της Ανάγνωσης, Φιλαναγνωσία και Εκπαιδευτικό Υλικό» ("Reading Education, Reading Promotion and Educational Material Development"), σκοπός της είναι να συνδυαστεί για πρώτη φορά, συστηματικά και διεπιστημονικά, η διερεύνηση της ψυχοπαιδαγωγικής διαδικασίας της ανάγνωσης με την αξιοποίηση της παιδικής λογοτεχνίας, τη διδασκαλία της λογοτεχνίας γενικότερα, την καλλιέργεια και την ανάπτυξη της φιλαναγνωσίας των παιδιών και των ενηλίκων, αλλά και με τον σχεδιασμό και την παραγωγή κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού για το σκοπό αυτό.

Συγκεκριμένα, μετά την επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών στην ειδίκευση του Π.Μ.Σ. «Ψυχοπαιδαγωγική της Ανάγνωσης, Φιλαναγνωσία και Εκπαιδευτικό Υλικό» ("Reading Education, Reading Promotion and Educational Material Development"), οι απόφοιτοι και οι απόφοιτες αναμένεται να:

- συνδυάζουν με μεθοδικό τρόπο την πράξη της ανάγνωσης με την αισθητική τέρψη, ώστε να προάγουν τη φιλαναγνωσία και γενικότερα την αγωγή των μαθητών,
- έχουν μνηθεί σε ποικίλα είδη αναγνωστικού υλικού και ιδίως στη λογοτεχνία (λαϊκή και επώνυμη),
- εμβαθύνουν στη σχέση των μαθητών με την ανάγνωση με βάση προσεγγίσεις της Παιδαγωγικής και της Ψυχολογίας,
- κατανοούν και προάγουν τις αναγνωστικές στάσεις, τα αναγνωστικά ενδιαφέροντα, τις αναγνωστικές προτιμήσεις και αναγνωστικές συνήθειες των μαθητών,
- διαμορφώνουν αναγνωστικό/εκπαιδευτικό υλικό για τους μαθητές, σύμφωνα με τις σύγχρονες ψυχοπαιδαγωγικές προδιαγραφές, ώστε να προάγεται η ουσιαστική μάθηση και φιλαναγνωσία,
- εντάσσουν εποικοδομητικά στο σχολικό πρόγραμμα την ανάγνωση λογοτεχνικών βιβλίων από τους μαθητές,
- καλλιεργούν και προωθούν, μέσω της ανάγνωσης, κοινωνικές στάσεις, όπως κατανόηση του διαφορετικού/άλλου, συνύπαρξη και επικοινωνία μεταξύ των νέων ανθρώπων, ισότητα και συνεργασία, άρση των κοινωνικών αποκλεισμών και ανισοτήτων,
- γνωρίζουν και αξιοποιούν διδακτικά τη λογοτεχνική και εν γένει πολιτιστική κληρονομιά, μέσω διδακτικών μεθόδων και αποτελεσματικών προγραμμάτων φιλαναγνωσίας,
- διεξάγουν βασική και εφαρμοσμένη εκπαιδευτική έρευνα στα πεδία της ανάγνωσης, της φιλαναγνωσίας και της παραγωγής εκπαιδευτικού υλικού,
- έχουν επεξεργαστεί την ταυτότητά τους ως αναγνώστες/τριες, καλλιεργούν την προσωπική φιλαναγνωσία τους και ενισχύουν τις αναγνωστικές συνήθειές τους στα πλαίσια της διά βίου εκπαίδευσης.

1.3 Το Π.Μ.Σ. οδηγεί στην απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στις «Επιστήμες της Αγωγής»

(Master of Science in Sciences of Education) μετά την πλήρη και επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών με βάση το πρόγραμμα σπουδών.

1.4 Οι τίτλοι απονέμονται από το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης της Σχολής Επιστημών της Αγωγής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Άρθρο 2

ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ ΠΜΣ

Αρμόδια όργανα για τη λειτουργία του Π.Μ.Σ. σύμφωνα με τον ν. 4957/2022 είναι:

2.1 Σε επίπεδο Ιδρύματος αρμόδια όργανα είναι η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών και η Σύγκλητος.

2.2 Σε επίπεδο Τμήματος αρμόδια όργανα είναι:

2.2.1 Η Συνέλευση του Τμήματος. Αρμοδιότητες της Συνέλευσης είναι να:

α) εισηγείται στη Σύγκλητο διά της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών την αναγκαιότητα ίδρυσης/τροποποίησης Π.Μ.Σ., καθώς και την παράταση της διάρκειας του Π.Μ.Σ.,

β) ορίζει τον/την Διευθυντή/τρια και τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής κάθε Π.Μ.Σ. του Τμήματος,

γ) εισηγείται εκπροσώπους για τον ορισμό των Επιτροπών Προγραμμάτων Σπουδών των ΔΠΜΣ στα οποία συμμετέχει το Τμήμα,

δ) συγκροτεί Επιτροπές για την αξιολόγηση των αιτήσεων των υποψήφιων μεταπτυχιακών φοιτητών και εγκρίνει την εγγραφή αυτών στο Π.Μ.Σ.,

ε) αναθέτει το διδακτικό έργο μεταξύ των διδασκόντων του Π.Μ.Σ. και δύναται να αναθέτει επικουρικό διδακτικό έργο σε Π.Μ.Σ. στους υποψήφιους διδάκτορες του Τμήματος, υπό την επίβλεψη διδάσκοντος του Π.Μ.Σ.

στ) συγκροτεί εξεταστικές επιτροπές για την εξέταση των διπλωματικών εργασιών των μεταπτυχιακών φοιτητών και ορίζει τον επιβλέποντα για κάθε εργασία,

ζ) διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης και απονέμει το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών,

η) εγκρίνει τον απολογισμό του Π.Μ.Σ., κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής (Σ.Ε.),

θ) αναθέτει σε μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες τη διεξαγωγή επικουρικού διδακτικού έργου σε προγράμματα σπουδών πρώτου κύκλου του Τμήματος,

ι) ασκεί κάθε άλλη νόμιμη αρμοδιότητα.

Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος οι αρμοδιότητες των περ. δ) και στ) δύναται να μεταβιβάζονται στη Σ.Ε. του Π.Μ.Σ.

2.2.2 Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.)

Η Σ.Ε. αποτελείται από τον/την Διευθυντή/ντρια του Π.Μ.Σ. και τέσσερα (4) μέλη Δ.Ε.Π. της του Τμήματος και ομότιμους καθηγητές/τριες, που έχουν συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό του Π.Μ.Σ. και αναλαμβάνουν διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ. Τα μέλη της Σ.Ε. καθορίζονται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Η Σ.Ε. είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και τον συντονισμό της λειτουργίας του προγράμματος και ιδίως:

α) καταρτίζει τον αρχικό ετήσιο προϋπολογισμό του Π.Μ.Σ. και τις τροποποιήσεις του, εφόσον το Π.Μ.Σ. διαθέτει πόρους, και εισηγείται την έγκρισή του προς την

Επιτροπή Ερευνών του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.),

β) καταρτίζει τον απολογισμό του προγράμματος και εισηγείται την έγκρισή του προς τη Συνέλευση του Τμήματος,

γ) εγκρίνει τη διενέργεια δαπανών του Π.Μ.Σ.,

δ) εγκρίνει τη χορήγηση υποτροφιών, ανταποδοτικών ή μη, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ. και τον Κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών,

ε) εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την κατανομή του διδακτικού έργου, καθώς και την ανάθεση διδακτικού έργου,

στ) εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την πρόσκληση Επισκεπτών Καθηγητών για την κάλυψη διδακτικών αναγκών του Π.Μ.Σ.,

ζ) καταρτίζει σχέδιο για την τροποποίηση του προγράμματος σπουδών, το οποίο υποβάλλει προς τη Συνέλευση του Τμήματος,

η) εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την ανακατανομή των μαθημάτων μεταξύ των ακαδημαϊκών εξαμήνων, καθώς και θέματα που σχετίζονται με την ποιοτική αναβάθμιση του προγράμματος σπουδών.

2.2.3 Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ. προέρχεται από τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος κατά προτεραιότητα βαθμίδας καθηγητή ή αναπληρωτή καθηγητή και ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος για διετή θητεία, με δυνατότητα ανανέωσης χωρίς περιορισμό.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ. έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) προεδρεύει της Σ.Ε., συντάσσει την ημερήσια διάταξη και συγκαλεί τις συνεδριάσεις της,

β) εισηγείται τα θέματα που αφορούν στην οργάνωση και τη λειτουργία του Π.Μ.Σ. προς τη Συνέλευση του Τμήματος,

γ) εισηγείται προς τη Σ.Ε. και τα λοιπά όργανα του Π.Μ.Σ. και του Α.Ε.Ι. θέματα σχετικά με την αποτελεσματική λειτουργία του Π.Μ.Σ.,

δ) είναι Επιστημονικός Υπεύθυνος/η του προγράμματος και ασκεί τις αντίστοιχες αρμοδιότητες,

ε) παρακολουθεί την υλοποίηση των αποφάσεων των οργάνων του Π.Μ.Σ. και του Εσωτερικού Κανονισμού μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων σπουδών, καθώς και την παρακολούθηση εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Π.Μ.Σ.,

στ) ασκεί οποιαδήποτε άλλη αρμοδιότητα, η οποία ορίζεται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ., καθώς και τα μέλη της Σ.Ε. δεν δικαιούνται αμοιβής ή οιασδήποτε αποζημίωσης για την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων που τους ανατίθενται και σχετίζεται με την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

2.3 Γραμματειακή υποστήριξη Π.Μ.Σ.

α) Η Γραμματεία του Τμήματος είναι αρμόδια για τη γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη του Π.Μ.Σ.

β) Ο/Η Γραμματέας του Τμήματος ορίζει υπάλληλο ή υπαλλήλους -ανάλογα με τον αριθμό των Π.Μ.Σ. και τον

φόρτο εργασίας- ως αρμόδιο/ους για τα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος.

γ) Το Π.Μ.Σ. έχει ιδίους πόρους και μπορεί να προσλαμβάνει, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, εξωτερικούς συνεργάτες για τη γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη, οι οποίοι και πάλι βρίσκονται υπό την επιστοασία της Γραμματείας του Τμήματος.

Άρθρο 3

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΚΤΕΩΝ

3.1 Στο Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί/ές: 1) πτυχιούχοι Τμημάτων και Σχολών των Ελληνικών Πανεπιστημίων, 2) πτυχιούχοι Τμημάτων των Τ.Ε.Ι. συναφούς γνωστικού αντικείμενου, 3) πτυχιούχοι αντίστοιχων Τμημάτων αναγνωρισμένων ανώτατων τριτοβάθμιων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της αλλοδαπής.

3.2 Ο ανώτατος αριθμός των εισακτέων φοιτητών/τριών στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών ορίζεται σε τριάντα πέντε (35) ανά ειδικέυση.

Ο ανώτατος αριθμός εισακτέων προσδιορίζεται σύμφωνα με τον αριθμό των διδασκόντων του Π.Μ.Σ. και την αναλογία φοιτητών - διδασκόντων, την υλικοτεχνική υποδομή, τις αίθουσες διδασκαλίας, την απορρόφηση των διπλωματούχων από την αγορά εργασίας.

3.3 Επιπλέον του αριθμού εισακτέων γίνεται δεκτό ένα (1) μέλος των κατηγοριών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. κατ' έτος, εφόσον το έργο που επιτελεί στο Ίδρυμα είναι συναφές με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

3.4 Οι υπότροφοι του ΙΚΥ, οι αλλοδαποί υπότροφοι του ελληνικού κράτους, για το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό του Π.Μ.Σ., εισάγονται χωρίς εξετάσεις.

Άρθρο 4

ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

4.1 Η επιλογή των φοιτητών/τριών γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών ΕΚΠΑ και τις προβλέψεις του παρόντος Κανονισμού.

4.2 Κάθε Μάιο με απόφαση της Συνέλευσης του Π.Τ.Δ.Ε. του Ε.Κ.Π.Α, δημοσιεύεται και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος και του Ιδρύματος προκήρυξη για την εισαγωγή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στο Π.Μ.Σ. Οι σχετικές αιτήσεις μαζί με τα απαραίτητα δικαιολογητικά κατατίθενται στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ., σε προθεσμία που ορίζεται κατά την προκήρυξη και μπορεί να παραταθεί με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

4.3 Η Συνέλευση ορίζει επιτροπή επιλογής εισακτέων, η οποία αποτελείται τουλάχιστον από τρία μέλη Δ.Ε.Π. που έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ.

4.4 Απαραίτητα δικαιολογητικά είναι:

- Αίτηση συμμετοχής (οι υποψήφιοι μπορούν να αναζητήσουν το αντίστοιχο έντυπο αίτησης από την ιστοσελίδα του ΠΤΔΕ www.primedu.uoa.gr ή/και την ιστοσελίδα του ΠΜΣ <https://eduscience.primedu.uoa.gr/>

- Βιογραφικό σημείωμα τύπου EUROPASS [τροποποιημένη μορφή του βιογραφικού σημειώματος EUROPASS για τις ανάγκες υποψηφιότητας στο Π.Μ.Σ. (οι υποψήφιοι/ες μπορούν να αναζητήσουν και να συμπληρώσουν την αναφερόμενη φόρμα από την ιστοσελίδα του ΠΤΔΕ ή την ιστοσελίδα του ΠΜΣ).

- Φωτοτυπία δύο όψεων της αστυνομικής ταυτότητας.

- Αντίγραφο πτυχίου ή βεβαίωση περάτωσης σπουδών (ευκρινές φωτοαντίγραφο από το πρωτότυπο έγγραφο).

- Αναλυτική βαθμολογία προπτυχιακών μαθημάτων στην οποία να αναγράφεται και ο βαθμός του πτυχίου (ευκρινές φωτοαντίγραφο από το πρωτότυπο έγγραφο).

- Πιστοποιητικό κατοχής μίας ξένης γλώσσας από τις γλώσσες της Ε.Ε. επιπέδου τουλάχιστον Β2

- Πιστοποιητικό ελληνομάθειας ή επαρκής, διαπιστωμένη από την Επιτροπή Επιλογής Εισακτέων του ΠΜΣ, γνώση της ελληνικής γλώσσας για αλλοδαπούς υποψήφιους, οι οποίοι επιθυμούν να συμμετέχουν στο ΠΜΣ.

- Αναγνώριση ακαδημαϊκού τίτλου σπουδών της αλλοδαπής από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. (ευκρινές φωτοαντίγραφο από το πρωτότυπο έγγραφο).

Πρόσθετα δικαιολογητικά που μπορούν να υποβληθούν και να αξιολογηθούν είναι:

- Άλλα πτυχία Α.Ε.Ι. (ευκρινή φωτοαντίγραφα από τα πρωτότυπα έγγραφα).

- Δύο πρόσφατες συστατικές επιστολές κατά προτίμηση από μέλη Δ.Ε.Π. (δεν απαιτούνται από αποφοίτους του ΠΤΔΕ του ΕΚΠΑ).

- Πιστοποιητικά κατοχής και άλλης (πέραν της μίας) ξένης γλώσσας σε επίπεδο τουλάχιστον αυτού της απαιτούμενης πιο πάνω ξένης γλώσσας χώρας της Ε.Ε.

- Αντίγραφο διπλωματικής ή πτυχιακής εργασίας, αν υπάρχει.

- Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ευκρινές φωτοαντίγραφο από το πρωτότυπο έγγραφο).

- Δίπλωμα Διδακτορικών Σπουδών (ευκρινές φωτοαντίγραφο από το πρωτότυπο έγγραφο).

- Βεβαιώσεις ή πιστοποιητικά σεμιναρίων τουλάχιστον εξαμηνιαίας διάρκειας (ευκρινή φωτοαντίγραφα από τα πρωτότυπα έγγραφα).

- Επιστημονικές δημοσιεύσεις, εάν υπάρχουν (ευκρινή αντίγραφα).

- Επίσης, πιστοποιητικό γνώσης Η/Υ, τυχόν επαγγελματική εμπειρία και κάθε άλλο έργο ή ερευνητική δραστηριότητα συνεκτιμώνται κατά την επιλογή του υποψηφίου.

4.5 Για τους/τις φοιτητές/τριες από ιδρύματα της αλλοδαπής, που δεν προσκομίζουν πιστοποιητικό αναγνώρισης ακαδημαϊκού τίτλου σπουδών από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π., ακολουθείται η ακόλουθη διαδικασία:

Η Συνέλευση του Τμήματος ορίζει επιτροπή αρμόδια να διαπιστώσει εάν ένα ίδρυμα της αλλοδαπής ή ένας τύπος τίτλου ιδρύματος της αλλοδαπής είναι αναγνωρισμένα. Προκειμένου να αναγνωρισθεί ένας τίτλος σπουδών πρέπει:

Η επιτροπή ελέγχει εάν ένα ίδρυμα της αλλοδαπής ή ένας τύπος τίτλου ιδρύματος της αλλοδαπής συμπεριλαμβάνονται στο σχετικό Μητρώο των αλλοδαπών ιδρυμάτων που τηρεί και επικαιροποιεί ο Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.

Αν το ίδρυμα της αλλοδαπής ανήκει στον κατάλογο ιδρυμάτων του άρθρου 307, του ν. 4957/2022, τότε ο υποψήφιος υποχρεούται να προσκομίσει βεβαίωση τόπου σπουδών, η οποία εκδίδεται και αποστέλλεται από το πανεπιστήμιο της αλλοδαπής. Αν ως τόπος σπουδών ή μέρος αυτών βεβαιώνεται η ελληνική επικράτεια, ο τίτλος σπουδών δεν αναγνωρίζεται, εκτός αν το μέρος

σπουδών που έγιναν στην ελληνική επικράτεια βρίσκεται σε δημόσιο Α.Ε.Ι.

4.6 Η αξιολόγηση των υποψηφίων και η επιλογή των εισακτέων γίνεται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

- Βαθμός πτυχίου, βαθμός σε προπτυχιακά μαθήματα συναφούς γνωστικού αντικείμενου με το Π.Μ.Σ. και βαθμός της πτυχιακής ή διπλωματικής εργασίας (εάν υπάρχει) (ποσοστό μέχρι 10%).

- Πτυχίο στις Επιστήμες της Αγωγής (ποσοστό μέχρι 5%).

- Περισσότερα του ενός πτυχία Α.Ε.Ι. (ποσοστό μέχρι 5%).

- Γνώση άλλων ξένων γλωσσών (ποσοστό 5%).

- Ερευνητική δραστηριότητα ή/και επιστημονικές δημοσιεύσεις (ποσοστό μέχρι 10%).

- Κατοχή μεταπτυχιακού διπλώματος (μέχρι 5%).

- Κατοχή διδακτορικού διπλώματος (ποσοστό μέχρι 5%).

- Επιμορφωτικά σεμινάρια τουλάχιστον εξαμηνιαίας διάρκειας (ποσοστό μέχρι 5%).

- Προφορική συνέντευξη στην τριμελή επιτροπή εισακτέων (ποσοστό 50%).

4.7 Με βάση τα συνολικά κριτήρια, η επιτροπή επιλογής εισακτέων καταρτίζει τον πίνακα αξιολόγησης των φοιτητών/τριών και τον καταθέτει προς έγκριση στη Συνέλευση.

Οι επιτυχόντες/ούσες θα πρέπει να εγγραφούν στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. εντός τριάντα (30) ημερών από την απόφαση της Συνέλευσης.

Σε περίπτωση ισοβαθμίας (με μαθηματική στρογγυλοποίηση στην ακέραιη μονάδα της κλίμακας 100), εισάγονται οι ισοβαθμίσαντες υποψήφιοι, σε ποσοστό που δεν υπερβαίνει το 10% του ανώτατου αριθμού εισακτέων.

Σε περίπτωση μη εγγραφής ενός ή περισσότερων φοιτητών/τριών, θα κληθούν να εγγραφούν στο Π.Μ.Σ. οι επιλαχόντες/ούσες (αν υπάρχουν), με βάση τη σειρά τους στον εγκεκριμένο αξιολογικό πίνακα.

Άρθρο 5

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ

5.1 Η χρονική διάρκεια φοίτησης στο Π.Μ.Σ. που οδηγεί στη λήψη Μεταπτυχιακού Διπλώματος Σπουδών (Μ.Δ.Σ.) ορίζεται σε τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα, στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος εκπόνησης διπλωματικής εργασίας.

5.2 Υπάρχει δυνατότητα μερικής φοίτησης, έπειτα από αιτιολογημένη αίτηση του φοιτητή και έγκριση από τη Συνέλευση ή την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών.

Δικαίωμα υποβολής αίτησης για μερική φοίτηση έχουν:

α) οι φοιτητές που αποδεδειγμένα εργάζονται τουλάχιστον είκοσι (20) ώρες την εβδομάδα,

β) οι φοιτητές με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες,

γ) οι φοιτητές που είναι παράλληλα αθλητές και κατά τη διάρκεια των σπουδών τους ανήκουν σε αθλητικά σωματεία εγγεγραμμένα στο ηλεκτρονικό μητρώο αθλητικών σωματείων του άρθρου 142 του ν. 4714/2020 (Α' 148), που τηρείται στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (Γ.Γ.Α.) υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

γα) για όσα έτη καταλαμβάνουν διάκριση 1ης έως και 8ης θέσης σε πανελλήνια πρωταθλήματα ατομικών αθλημάτων με συμμετοχή τουλάχιστον δώδεκα (12) αθλητών και οκτώ (8) σωματείων ή αγωνίζονται σε ομάδες των δύο (2) ανώτερων κατηγοριών σε ομαδικά αθλήματα ή συμμετέχουν ως μέλη εθνικών ομάδων σε πανευρωπαϊκά πρωταθλήματα, παγκόσμια πρωταθλήματα ή άλλες διεθνείς διοργανώσεις υπό την Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή, ή

γβ) συμμετέχουν έστω άπαξ, κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους στο πρόγραμμα σπουδών για το οποίο αιτούνται την υπαγωγή τους σε καθεστώς μερικής φοίτησης, σε ολυμπιακούς, παραολυμπιακούς αγώνες και ολυμπιακούς αγώνες κωφών. Οι φοιτητές της παρούσας υποπερίπτωσης δύνανται να εγγράφονται ως φοιτητές μερικής φοίτησης, μετά από αίτησή τους που εγκρίνεται από την Κοσμητεία της Σχολής.

Η διάρκεια της μερικής φοίτησης δεν υπερβαίνει τα οκτώ (8) ακαδημαϊκά εξάμηνα. Εφαρμόζεται και στην περίπτωση αυτή η ανώτατη διάρκεια φοίτησης.

5.3 Υπάρχει δυνατότητα παράτασης, έπειτα από αιτιολογημένη αίτηση του φοιτητή και έγκριση από τη Συνέλευση του Τμήματος. Η παράταση δεν υπερβαίνει τον αριθμό εξαμήνων της κανονικής φοίτησης του Π.Μ.Σ. Έτσι, ο ανώτατος επιτρεπόμενος χρόνος ολοκλήρωσης των σπουδών ορίζεται στα οκτώ (8) ακαδημαϊκά εξάμηνα.

5.4 Οι φοιτητές/τριες που δεν έχουν υπερβεί το ανώτατο όριο φοίτησης, έπειτα από αιτιολογημένη αίτησή τους προς τη Συνέλευση του Τμήματος, δύνανται να διακόψουν τη φοίτησή τους για χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα. Αναστολή φοίτησης χορηγείται για σοβαρούς λόγους (στρατιωτική θητεία, ασθένεια, λοχεία, απουσία στο εξωτερικό κ.ά.).

Η αίτηση πρέπει να είναι αιτιολογημένη και να συνοδεύεται από όλα τα σχετικά δικαιολογητικά αρμόδιων δημόσιων αρχών ή οργανισμών, από τα οποία αποδεικνύονται οι λόγοι αναστολής φοίτησης. Η φοιτητική ιδιότητα αναστέλλεται κατά τον χρόνο διακοπής της φοίτησης και δεν επιτρέπεται η συμμετοχή σε καμία εκπαιδευτική διαδικασία. Τα εξάμηνα αναστολής της φοιτητικής ιδιότητας δεν προσμετρώνται στην προβλεπόμενη ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης.

Τουλάχιστον δύο εβδομάδες πριν από το πέρας της αναστολής φοίτησης, ο/η φοιτητής/τρια υποχρεούται να επανεγγραφεί στο πρόγραμμα για να συνεχίσει τις σπουδές του/της με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του/της ενεργού φοιτητή/τριας. Οι φοιτητές/τριες δύνανται με αίτησή τους να διακόψουν την αναστολή φοίτησης και να επιστρέψουν στο Πρόγραμμα μόνο στην περίπτωση που έχουν αιτηθεί αναστολή φοίτησης για δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα. Η αίτηση διακοπής της αναστολής φοίτησης πρέπει να κατατίθεται το αργότερο δύο εβδομάδες πριν από την έναρξη του δεύτερου εξαμήνου της αναστολής.

5.5 Η διάρκεια αναστολής ή παράτασης του χρόνου φοίτησης συζητείται και εγκρίνεται κατά περίπτωση από τη Σ.Ε., η οποία και εισηγείται στη Συνέλευση του Τμήματος.

Άρθρο 6
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

6.1 Το Π.Μ.Σ. ξεκινά το Χειμερινό εξάμηνο εκάστου ακαδημαϊκού έτους.

6.2 Για την απόκτηση διπλώματος του Π.Μ.Σ. απαιτούνται συνολικά 120 πιστωτικές μονάδες (ECTS). Τα μαθήματα οργανώνονται σε εξάμηνα, πραγματοποιούνται σε εβδομαδιαία βάση, διεξάγονται στην ελληνική γλώσσα, περιλαμβάνουν δε κατά περίπτωση σεμινάρια και εργαστηριακές ασκήσεις.

6.3 Η γλώσσα συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας είναι η ελληνική ή κατά περίπτωση η αγγλική.

6.4 Κατά τη διάρκεια των σπουδών, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες υποχρεούνται σε παρακολούθηση και επιτυχή εξέταση μεταπτυχιακών μαθημάτων, ερευνητική απασχόληση και συγγραφή επιστημονικών εργασιών, καθώς και σε εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

6.5 Η εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας πραγματοποιείται στο 4ο εξάμηνο σπουδών και πιστώνεται με είκοσι (30) ECTS.

6.6 Η διδασκαλία των μαθημάτων γίνεται διά ζώσης ή/και εξ αποστάσεως, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και όσα ορίζονται στο άρθρο 7 του παρόντος κανονισμού.

6.7 Το ενδεικτικό πρόγραμμα των μαθημάτων διαμορφώνεται για την ειδίκευση «Διδασκαλία και Μάθηση» ("Teaching and Learning") διαμορφώνεται ως εξής:

Α' Εξάμηνο			
Μαθήματα	Υποχρεωτικά	Διδ. ώρες	ECTS
Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας	Υ	39	7,5
Ψυχοπαιδαγωγική	Υ	39	7,5
Διδακτική Μεθοδολογία και Πρακτική Άσκηση	Υ	39	7,5
Έρευνα των Αναλυτικών Προγραμμάτων και των Σχολικών Εγχειριδίων	Υ	39	7,5
Σύνολο		156	30

Β' Εξάμηνο			
Μαθήματα	Υποχρεωτικά	Διδ. ώρες	ECTS
Ο Εκπαιδευτικός ως Ερευνητής και Στοχαζόμενος Επαγγελματίας	Υ	39	7,5
Κοινωνική Παιδαγωγική	Υ	39	7,5
Ζητήματα Ιστορίας της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης	Υ	39	7,5
Εκπαίδευση και Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών: μικροδιδασκαλία και μικρομαθήματα	Υ	39	7,5
Σύνολο		156	30

Γ' Εξάμηνο			
Μαθήματα	Υποχρεωτικά/ κατ' επιλογήν υποχρεωτικά	Διδ. ώρες	ECTS
Αξιολόγηση της μαθησιακής διαδικασίας και της σχολικής μονάδας	Υ	39	7,5
Διαπολιτισμική και Πολυπολιτισμική Εκπαίδευση	Υ	39	7,5
Μάθημα κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	39	7,5
Μάθημα κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	39	7,5
Σύνολο		156	30

Δ' Εξάμηνο			
Εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας	Υποχρεωτική		30
Σύνολο		468	120

Μαθήματα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά

1. Τέχνη στην Εκπαίδευση - Παιδαγωγική του Μουσείου
2. Εφαρμογή των ΤΠΕ στην Εκπαίδευση
3. Θέματα Εκπαιδευτικής Πολιτικής και Διοίκησης

4. Εκπαιδευτικός Σχεδιασμός, Καινοτομία και Διδακτική Πράξη

5. Δημιουργικότητα στην Εκπαίδευση

6. Ειδικά Θέματα Σχολικής Παιδαγωγικής και Πρακτική Άσκηση

7. Φιλοσοφία της Παιδείας

8. Η διδασκαλία της Ελληνικής Γλώσσας στα σύγχρονα Α.Π.Σ. σε μικτές τάξεις

Β) Το ενδεικτικό πρόγραμμα των μαθημάτων για την ειδίκευση «Ψυχοπαιδαγωγική της Ανάγνωσης, Φιλαναγνωσία και Εκπαιδευτικό Υλικό» ("Reading Education, Reading Promotion and Educational Material Development") διαμορφώνεται ως εξής:

Α' Εξάμηνο			
Μαθήματα	Υποχρεωτικά	Διδ. ώρες	ECTS
Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας	Υ	39	7,5
Ψυχοπαιδαγωγική	Υ	39	7,5
Παιδική και εφηβική λογοτεχνία: θεωρία, ιστορία, σύγχρονες τάσεις και εξελίξεις	Υ	39	7,5
Παιδαγωγικές διαστάσεις της ανάγνωσης και της λογοτεχνίας	Υ	39	7,5
Σύνολο		156	30

Β' Εξάμηνο			
Μαθήματα	Υποχρεωτικά	Διδ. ώρες	ECTS
Ψυχολογία της ανάγνωσης	Υ	39	7,5
Το ελληνικό λαϊκό παραμύθι και η διδασκαλία του	Υ	39	7,5
Λογοτεχνική ανάγνωση και διδασκαλία της λογοτεχνίας	Υ	39	7,5
Παιδαγωγική Λαογραφία	Υ	39	7,5
Σύνολο		156	30

Γ' Εξάμηνο			
Μαθήματα	Υποχρεωτικά/ κατ' επιλογήν υποχρεωτικά	Διδ. ώρες	ECTS
Διδακτική Μεθοδολογία και Πρακτική Άσκηση	Υ	39	7,5
Σχεδιασμός και παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού για την ανάγνωση και τη φιλαναγνωσία	Υ	39	7,5
Μάθημα κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	39	7,5
Μάθημα κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	39	7,5
Σύνολο		156	30

Δ' Εξάμηνο			
Εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας	Υποχρεωτική		30
Σύνολο		468	120

Μαθήματα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά

1. Παιδαγωγικές πρακτικές για την ανάπτυξη της φιλαναγνωσίας παιδιών και ενηλίκων

2. Ευρωπαϊκή και διεθνής λογοτεχνία για παιδιά και νέους: συγκριτικές προσεγγίσεις

3. Ελληνική μυθολογία και η διδασκαλία της

4. Ποίηση για παιδιά και νέους. Η ποιητική ανθολόγηση

5. Διδακτική μεθοδολογία της πρώτης γραφής και ανάγνωσης

6. Η διαμόρφωση του αναγνώστη: η λογοτεχνική εμπειρία από την παιδική ηλικία έως την ενηλικίωση

7. Αξιολόγηση έντυπου παιδαγωγικού υλικού και εικονογραφημένου παιδικού βιβλίου

8. Αναγνωστικές λογοτεχνικές θεωρίες

Η ανακατανομή των μαθημάτων στα εξάμηνα γίνεται με απόφαση της Συντονιστικής Επιτροπής.

6.8. Περιεχόμενο/Περιγραφή μαθημάτων

Α) Για την ειδίκευση «Διδασκαλία και Μάθηση» ("Teaching and Learning"):

Υποχρεωτικά μαθήματα

Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας

Σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση των βασικών αρχών της ερευνητικής μεθοδολογίας, δεοντολογίας της έρευνας, καθώς και οργάνωσης και διεξαγωγής μιας επιστημονικής έρευνας. Στο πλαίσιο του μαθήματος παρατίθενται τα χαρακτηριστικά (πλεονεκτήματα, μειονεκτήματα) διαφορετικών μεθόδων έρευνας στο πλαίσιο ποσοτικής και ποιοτικής προσέγγισης, ο τρόπος δόμησης και συγγραφής της επιστημονικής εργασίας και της βιβλιογραφίας, καθώς και οι μέθοδοι ελέγχου της εγκυρότητας και της αξιοπιστίας στις ποσοτικές και ποιοτικές μεθόδους έρευνας. Ενδεικτικό Περιεχόμενο: Επιστημονική έρευνα-Επιστημονική μέθοδος. Στάδια της επιστημονικής έρευνας. Δεοντολογικά ζητήματα στην έρευνα. Ορισμός-Διατύπωση του ερευνητικού προβλήματος. Αναζήτηση βιβλιογραφίας-Συγγραφή βιβλιογραφίας και βιβλιογραφικών πηγών. Διατύπωση της μεθόδου, Μέθοδοι δειγματοληψίας. Είδη επιστημονικής έρευνας. Ερωτηματολόγιο. Ερευνητική συνέντευξη. Ποιοτική έρευνα-Τριγωνοποίηση. Αξιοπιστία των μετρήσεων. Εγκυρότητα των μετρήσεων. Τρόποι συγγραφής και παρουσίασης της έρευνας.

Ψυχοπαιδαγωγική

Έννοια και περιεχόμενο της Ψυχοπαιδαγωγικής. Θεωρητικές, ιδεολογικές και ερευνητικές προσεγγίσεις στην Ψυχοπαιδαγωγική. Θεωρίες της αγωγής. Ψυχαναλυτική Παιδαγωγική: βασικές έννοιες, αρχές, προσεγγίσεις της ανάπτυξης, της μάθησης και της προσαρμογής. Γνωστική, κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού και του εφήβου. Διαδικασία μάθησης και αξιολόγησης της μάθησης. Κίνητρα: θεωρίες κινήτρων, τρόποι ενίσχυσης κινήτρων. Κοινωνικοποίηση και προσαρμογή στην οικογένεια και στο σχολείο. Προβλήματα προσαρμογής. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Διαχείριση της πολυπολιτισμικότητας. Κοινωνική και συναισθηματική αγωγή. Καλλιέργεια δεξιοτήτων ζωής.

Διαδικασιακή Μεθοδολογία και Πρακτική Άσκηση

Το πρόβλημα της συγκεκριμενοποίησης των σκοπών σε διδακτικούς στόχους, Οργάνωση και διεξαγωγή της διδακτικής πράξης, Προγραμματισμός-Σχεδιασμός-Αξιολόγηση της διδασκαλίας, Διαπροσωπικές σχέσεις στη σχολική τάξη, Εναρκτήρια Συνάντηση: σκοπός και αναμενόμενα αποτελέσματα, Σύγχρονα μοντέλα διδασκαλίας, Η στρατηγική της διδακτικής πράξης, Ομαδοκεντρική διδασκαλία και μάθηση, Η καλλιέργεια της κριτικής και δημιουργικής σκέψης, Οργάνωση και διοίκηση της σχολικής τάξης, Θεωρίες για την αντιμετώπιση των προβλημάτων πειθαρχίας, Ομοιογένεια και ανομοιογένεια της σχολικής τάξης, Τεχνολογία και διδακτική πράξη, Παιδαγωγική της ένταξης, Ο σύγχρονος εκπαιδευτικός, Διαχείριση της Σχολικής Τάξης: πρόληψη και παρέμβαση, Διάλογος-Ερώτηση στην Τάξη, Ποιότητα και Αποτελεσματικότητα στην Εκπαίδευση.

Έρευνα των Αναλυτικών Προγραμμάτων και των Σχολικών Εγχειριδίων

Σκοπός του μαθήματος είναι η ερευνητική προσέγγιση των δομικών στοιχείων του Αναλυτικού Προγράμματος και των περιεχομένων των Σχολικών Εγχειριδίων καθώς και η εξέταση της συμβατότητας μεταξύ των Αναλυτικών Προγραμμάτων και των Σχολικών Εγχειριδίων με την

αναζήτηση κοινών τόπων και αρχών, αλλά και αποκλίσεων. Το μάθημα στηρίζεται στη βιωματική προσέγγιση με τη συμμετοχή των συμμετεχόντων φοιτητών στις δραστηριότητες τις οποίες αυτό θα απαιτήσει. Ενδεικτικές θεματικές Ενότητες είναι οι εξής: Έρευνα προσανατολισμένη στους σκοπούς/στόχους, στα περιεχόμενα διδασκαλίας, στη διδακτική πλαισίωση και στην αξιολόγηση στο πλαίσιο του Αναλυτικού Προγράμματος. Διαθεματικότητα και διεπιστημονικότητα στο Αναλυτικό Πρόγραμμα. Εναλλακτική διάρθρωση του Εβδομαδιαίου Ωρολογίου Προγράμματος. Αναλυτικό Πρόγραμμα και εκπαιδευτική πολιτική/αλλαγή. Ιδεολογικές καταβολές, Φιλοσοφικά ιδεώδη του Αναλυτικού Προγράμματος. Το κρυφό Αναλυτικό Πρόγραμμα. Παράδοξα και προβληματισμοί στα περιεχόμενα του σχολικού εγχειριδίου. Η διαφοροποιημένη διδασκαλία στο πλαίσιο του Αναλυτικού Προγράμματος και στη διδασκαλία. Εικονογράφηση των Σχολικών Εγχειριδίων. Κοινωνικός και συναισθηματικός εγγραμμιατισμός στο Αναλυτικό Πρόγραμμα και στο Σχολικό Εγχειρίδιο.

Ο Εκπαιδευτικός ως Ερευνητής και Στοχαζόμενος Επαγγελματίας

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση μιας ολοκληρωμένης εικόνας του εκπαιδευτικού ως ερευνητή και στοχαζόμενου επαγγελματία, ο σχεδιασμός και η εφαρμογή ενός σχεδίου δράσης, οι κανόνες και αρχές που διέπουν το σχέδιο δράσης καθώς επίσης και η συγκέντρωση των δεδομένων και η αναστοχαστική διαδικασία από την πλευρά του εκπαιδευτικού. Ενδεικτικές θεματικές ενότητες είναι οι ακόλουθες: ο ρόλος του εκπαιδευτικού ως ερευνητή και ως επαγγελματία. Σύνδεση και γεφύρωση των δύο ρόλων. Η αξιοποίηση της έρευνας δράσης κατά την εκπαιδευτική διαδικασία. Αξιολόγηση των εκπαιδευτικών παρεμβάσεων και πρακτικών. Το επάγγελμα του εκπαιδευτικού και η συμμετοχική διαδικασία. Διερεύνηση των προσωπικών πεποιθήσεων και προσδοκιών του εκπαιδευτικού και η ανάκλασή τους στην εκπαιδευτική πράξη. Παραδείγματα έρευνας δράσης με εφαρμογές.

Κοινωνική Παιδαγωγική

Σκοπός του μαθήματος είναι να εξοικειωθούν οι φοιτητές και να γίνουν ικανοί να αξιοποιούν τις θεωρητικές, επιστημολογικές, μεθοδολογικές διαστάσεις και εφαρμογές του πολυδύναμου διεπιστημονικού χώρου της Κοινωνικής Παιδαγωγικής και να αναδεικνύουν τον ρόλο και τις πολλαπλές δυνατότητες του κοινωνικού παιδαγωγού, σύμφωνα με τα διεθνή δεδομένα. Το μάθημα προσφέρει θεωρητική και πρακτική εκπαίδευση, αναδεικνύοντας την ενότητα της θεωρίας και της πράξης στην Κοινωνική Παιδαγωγική και ακολουθώντας τις αρχές της συνεργατικής - βιωματικής μάθησης, με τους εξής ενδεικτικούς άξονες περιεχομένου: Θεμελιώδεις αξίες, αρχές, βασικές θέσεις, προτεραιότητες και θεωρήσεις της Κοινωνικής Παιδαγωγικής, Η ευρύτητα, το πολυδιάστατο πεδίο εφαρμογής και η πολλαπλότητα των ρόλων της Κοινωνικής Παιδαγωγικής, Η Κοινωνική Παιδαγωγική ως διεπιστημονικός χώρος: Ανάδειξη και δυνατότητες αξιοποίησης των διεπιστημονικών συνεργειών, Επιστημολογική θεώρηση και ειδικά ζητήματα μεθοδολογίας έρευνας στην Κοινωνική Παιδαγωγική,

Μεθοδολογικές πρακτικές στην Κοινωνική Παιδαγωγική, Σχεδιασμός, διεξαγωγή, δυνατότητες και προοπτικές της κοινωνικοπαιδαγωγικής έρευνας, Ο πολυδύναμος κοινωνικοπαιδαγωγικός ρόλος του σχολείου. Ο εκπαιδευτικός ως κοινωνικός παιδαγωγός. Σημαντικά σύγχρονα κοινωνικοπαιδαγωγικά προβλήματα με έμφαση σε αυτά που εκδηλώνονται στη σχολική τάξη και στη σχολική κοινότητα: Η πρόληψη και η αντιμετώπισή τους, Σχεδιασμός, οργάνωση, υλοποίηση και αξιολόγηση κοινωνικοπαιδαγωγικών παρεμβάσεων και προγραμμάτων στο σχολείο (τυπική εκπαίδευση) και σε χώρους μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης, Παιδαγωγική, «Ανδραγωγική» και «Γερανταγωγική» ως αλληλεπιδρώντες άξονες της Κοινωνικής Παιδαγωγικής, Η αξιοποίηση της δημιουργικότητας και των διαφορετικών μορφών Τέχνης στην Κοινωνική Παιδαγωγική, Μελέτη περιπτώσεων, ερευνητικά παραδείγματα και συμμετοχή σε ομάδες (σε κάθε μάθημα), Οι δυνατότητες ανταπόκρισης της Κοινωνικής Παιδαγωγικής στις σύγχρονες προκλήσεις και μεταβαλλόμενες ανάγκες, ο ρόλος της στη βελτίωση και αλλαγή των εκπαιδευτικών και κοινωνικών συνθηκών και στην παραγωγή εκπαιδευτικής και κοινωνικής πολιτικής.

Ζητήματα Ιστορίας της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης
 Ιστοριογραφία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης - Ανασκόπηση της βασικής βιβλιογραφίας. Νεοελληνικός Διαφωτισμός (περ. 1733-1833) και Νεοελληνική Παιδεία. Το γλωσσικό ζήτημα από το Νεοελληνικό Διαφωτισμό μέχρι τα τέλη του 20ού αιώνα. Ο Ιω. Κοκκώνης και ο ρόλος του στη θεμελίωση της Δημοτικής Εκπαίδευσης (Καποδιστριακή - Οθωνική περίοδος). Η ίδρυση του «Εκπαιδευτικού Ομίλου» (1910): Αλ. Δελμούζος, Δημ. Γληνός, Μαν. Τριανταφυλλίδης. Το «Ανώτερο Δημοτικό Παρθεναγωγείο» Βόλου (1908-1911) και το έργο του Αλ. Δελμούζου. Οι γλωσσικοεκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις του 20ού αιώνα (1913, 1917, 1929, 1964, 1976, 1981-1989, 1990-1993, 1993-2004). Η Παιδεία στην Αντίσταση (1941-1944). Η Δικτατορία των Συνταγματαρχών (1967-1974) και η Εκπαίδευση. Τα βιβλία της πρώτης ανάγνωσης (Αλφαβητάρια) και τα Αναγνωστικά κατά τον 19ο και 20ό αιώνα. Το Μαράσειο Διδασκαλείο (1905-1933) και ο Αλ. Δελμούζος. Το Διδασκαλείο Θηλέων Θεσσαλονίκης (1914-1931), ο Μιλτ. Κουντουράς και το έργο του. Τα Μαρσλειακά (1926). Τα Διδασκαλειακά (1928). Θέσεις και προβληματισμοί για την αγωγή και την εκπαίδευση των κοριτσιών κατά το 19ο και τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα. Η κατάρτιση των διδασκαλισσών. Η μετάβαση από τα Διδασκαλεία στις Παιδαγωγικές Ακαδημίες (1933-1982) και τα Παιδαγωγικά Τμήματα (1984 κ.ε.). Σύγχρονοι προβληματισμοί για τη μόρφωση και την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.

Εκπαίδευση και Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών: μικροδιδασκαλία και μικρομαθήματα

Σκοπός είναι η ερευνητική προσέγγιση θεμάτων και προβλημάτων της εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών και συγκεκριμένα των προσομοιωτικών τεχνικών της μικροδιδασκαλίας και των μικρομαθημάτων και η διερεύνηση της αποτελεσματικής εφαρμογής των τεχνικών για την προώθηση της βελτίωσης του εκπαιδευτικού ρόλου.

Ενδεικτικές θεματικές ενότητες είναι οι ακόλουθες: Παρατήρηση-Αναστοχασμός-Άσκηση διδακτικών ενο-

τήτων και μορφών εργασίας-μεθοδολογικών προσεγγίσεων με μικροδιδασκαλίες και μικρομαθήματα. Σύνταξη και αξιοποίηση Φύλλων Παρατήρησης. Ελκυστικότητα του περιεχομένου και αποτελεσματικότητα της μικροδιδασκαλίας. Άσκηση συγκεκριμένων διδακτικών δεξιοτήτων με μικροδιδασκαλίες (βιντεολήψη/βιντεοσκόπηση) και εκπαιδευτικών τεχνικών -μορφών εργασίας- εναλλακτικών μεθοδολογικών προσεγγίσεων και βιωματικών δραστηριοτήτων, εναλλακτικών διατάξεων των περιεχομένων διδασκαλίας (ανάγνωση εικόνας, εργασία σε ομάδες-παιχνίδι ρόλων-προσομοίωση, διεπιστημονική και διαθεματική προσέγγιση, μικρού εύρους σχέδιο εργασίας, ενσυναισθητική προσέγγιση ενός έργου κ.λπ.) με μικρομαθήματα. Ο θεσμός του μέντορα και η αξιοποίηση της μικροδιδασκαλίας στο σχολείο.

Αξιολόγηση της μαθησιακής διαδικασίας και της σχολικής μονάδας

Σκοπός του μαθήματος είναι η μελέτη ζητημάτων αξιολόγησης της μαθησιακής διαδικασίας υπό το πρίσμα της συμβολής της στη βελτίωση της διδασκαλίας και στην προαγωγή της μάθησης. Ειδικότερα εξετάζονται οι τυπολογίες της αξιολόγησης με έμφαση στην αξιολόγηση για τη μάθηση, ο διαμορφωτικός χαρακτήρας της ανατροφοδότησης του μαθητή και της μαθησιακής διαδικασίας, η επίδραση της αξιολόγησης στην αυτορρύθμιση του μαθητή και ακόμα η αναστοχαστική αξιολόγηση ως τύπος διαμορφωτικής αυτοαξιολόγησης και ετεροαξιολόγησης στο πλαίσιο της σχολικής τάξης. Το μάθημα στοχεύει επιπλέον στην επεξεργασία ζητημάτων τα οποία σχετίζονται με την αξιολόγηση, και δη την αυτοαξιολόγηση, της σχολικής μονάδας και τη διαμόρφωση ενός σχεδίου παρέμβασης, το οποίο θα εγγυάται τη μακροπρόθεσμη βελτίωση της σχολικής μονάδας στο σύνολό της. Ενδεικτικές θεματικές ενότητες του μαθήματος είναι οι παρακάτω: Τυπολογίες της αξιολόγησης με βάση τον σκοπό της. Ο παιδαγωγικός ρόλος της διαμορφωτικής ανατροφοδότησης. Η συμβολή της αξιολόγησης στην αυτορρύθμιση του μαθητή. Ο αναστοχασμός ως τεχνική αξιολόγησης για τη μάθηση. Αξιολόγηση της σχολικής μονάδας και βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου. Φάσεις και στάδια της αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας. Αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου. Οργάνωση της σχολικής ζωής και συντονισμός ενεργειών για βελτίωση της αποτελεσματικότητας της σχολικής μονάδας. Αξιοποίηση και ανάπτυξη του ανθρωπίνου δυναμικού και επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού.

Διαπολιτισμική και Πολυπολιτισμική Εκπαίδευση

Το μάθημα επιδιώκει τη δραστηριοποίηση του κριτικού στοχασμού για την αντιμετώπιση στερεοτυπικών πεποιθήσεων και παραστάσεων αναφορικά με τις πολυπολιτισμικές ομάδες και τον μετασχηματισμό συνειδήσεων και τρόπων συμπεριφοράς, όπως επίσης και την ανάδειξη των προβλημάτων των πολυπολιτισμικών τάξεων και γενικότερα των ευπαθών κοινωνικών ομάδων. Ενδεικτικές θεματικές ενότητες του μαθήματος είναι: η σύγκρουση πολιτισμικών αξιών και οικουμενικό πολιτισμικό πρότυπο. Στερεότυπα και ιδεοληψίες. Θέματα κοινωνικής και εκπαιδευτικής πολιτικής για τους μετανάστες. Βασικά ερωτήματα της αντιρατσιστικής

εκπαίδευσης-εκπαιδευτικές παρεμβάσεις. Κοινωνικός αποκλεισμός: Μηχανισμοί παραγωγής - Ο ρόλος της εκπαίδευσης. Προβλήματα και κώδικες επικοινωνίας στην πολυπολιτισμική τάξη. Ενσυναίσθηση και πολυπολιτισμική ετερότητα. Η Τέχνη ως γέφυρα και μέσο προσέγγισης των πολιτισμών.

Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα

Τέχνη στην Εκπαίδευση - Παιδαγωγική του Μουσείου

Σκοπός του μαθήματος είναι η διερεύνηση των προϋποθέσεων και των δυνατοτήτων για προώθηση του κριτικού στοχασμού μέσω κριτικών ερωτημάτων με αφορμή την Τέχνη. Αξιοποιούνται έργα Τέχνης ως ορμητήριο για την ενεργοποίηση της σκέψης και του ορθολογικού διαλόγου με προοπτική την πραγματοποίηση του κριτικού στοχασμού. Επιπλέον, στόχος είναι ο σχεδιασμός, υλοποίηση και αξιολόγηση ενός εκπαιδευτικού προγράμματος για την επίσκεψη ενός Μουσείου, καθώς και η παιδαγωγική αξιοποίηση των εκθεμάτων. Ενδεικτικές θεματικές Ενότητες είναι οι ακόλουθες: Η απεικόνιση ενός έργου Τέχνης. Ανάλυση και αποκωδικοποίηση ενός έργου τέχνης. Φαινομενολογική, ερμηνευτική και διαλεκτική μέθοδος. Λειτουργία και λειτουργικότητα της εικόνας. Παραδείγματα μεθοδολογικής προσέγγισης έργων Τέχνης. Το Μουσείο ως τέμενος των μουσών και η παιδαγωγική του αξιοποίηση. Προγράμματα του Μουσείου. Προϋποθέσεις συνεργασίας Μουσείοπαιδαγωγού και εκπαιδευτικού.

Εφαρμογή των ΤΠΕ στην Εκπαίδευση

Το μάθημα εστιάζει στην αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στην Εκπαίδευση, στο πλαίσιο που θέτουν οι σύγχρονες θεωρίες μάθησης και οι παιδαγωγικές προϋποθέσεις αξιοποίησης των ΤΠΕ σε όλο το εύρος του αναλυτικού προγράμματος. Ειδικότερα, το μάθημα επικεντρώνεται σε συγκεκριμένα παραδείγματα παιδαγωγικής αξιοποίησης ελεύθερου λογισμικού και λογισμικού ανοιχτού κώδικα, λογισμικού γενικής χρήσης, εργαλείων και εφαρμογών Ιστού 2.0, πολυμεσικών εφαρμογών αλλά και σύγχρονων τεχνολογιών (π.χ. κινητή μάθηση, ανεστραμμένη τάξη, διαδραστικές επιφάνειες) που έχουν σχέση με τη διδασκαλία των γνωστικών αντικειμένων στην Εκπαίδευση. Επιπρόσθετα, το μάθημα αναφέρεται στην αξιολόγηση διαθέσιμου ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού και περιεχομένου, με βάση συγκεκριμένα παιδαγωγικά κριτήρια, με σκοπό την αξιοποίησή του στη διδασκαλία και τη μάθηση με ΤΠΕ.

Θέματα Εκπαιδευτικής Πολιτικής και Διοίκησης

Το μάθημα έχει ως βασικό σκοπό τη μελέτη, την προσέγγιση και την ανάλυση των οργανωτικών και διοικητικών φαινομένων στο περιβάλλον των εκπαιδευτικών οργανισμών και μονάδων, ώστε οι μεταπτυχιακοί φοιτητές να είναι σε θέση να κατανοήσουν σε βάθος: α) τις βασικές οργανωτικές θεωρίες και τα χαρακτηριστικά τους, β) τη διεθνή δυναμική της επιστημονικής έρευνας, εστιασμένη στη μελέτη του οργανωτικού και διοικητικού φαινομένου στις εκπαιδευτικές μονάδες, γ) τις λειτουργίες της εκπαιδευτικής διοίκησης, δ) τις επιμέρους εξειδικεύσεις αυτών των λειτουργιών και ε) τους πρακτικούς τρόπους εφαρμογής τους στις σχολικές οργανώσεις (μονάδες). Εν γένει, στο μάθημα αναλύονται θεωρητικά και εμπειρικά

ζητήματα που αφορούν στους τρόπους οργάνωσης και διοίκησης των σχολικών μονάδων, ενώ έμφαση δίνεται στο ρόλο του διευθυντή και στη σημασία του για τη λειτουργία του «αποτελεσματικού» σχολείου.

Εκπαιδευτικός Σχεδιασμός, Καινοτομία και Διδακτική Πράξη

Σκοπός του μαθήματος είναι η περιγραφή και ανάλυση των εννοιών σχεδιασμός, εκπαιδευτικός σχεδιασμός και καινοτομία, οι οποίες συνδέονται άμεσα μεταξύ τους και γίνονται κατανοητές με ολιστικό τρόπο. Ο σχεδιασμός συμπεριλαμβάνει τη σύλληψη μιας ιδέας και τη νοητική χαρτογράφηση αντικειμένου, δράσης ή project. Το «σύμπαν» της καινοτομίας συναπαρτίζουν το περιβάλλον, η νοημοσύνη, η προσωπικότητα και οι διαδικασίες και συνδέεται με πληθώρα αντικειμένων και προϊόντων. Όλα τα παραπάνω μελετώνται στο εκπαιδευτικό πλαίσιο με μια απαγωγική πορεία ξεκινώντας από το επίπεδο των Αναλυτικών Προγραμμάτων και καταλήγοντας σε εφαρμογές στην τάξη. Ειδικά θέματα εκπαιδευτικού σχεδιασμού, όπως το σχολικό κλίμα, η σχολική κουλτούρα και η επικοινωνία, αποτελούν, επίσης, μέρος του περιεχομένου του εν λόγω μαθήματος.

Δημιουργικότητα στην Εκπαίδευση

Στο πλαίσιο του μαθήματος διερευνάται η σημασία της καινοτομίας και της δημιουργικότητας ως επίκαιρων κοινωνικών αλλά και εκπαιδευτικών θεματικών, στο μέτρο που προκρίνονται διεθνώς δεξιότητες, όπως η ευελιξία, η προσαρμογή στις αλλαγές, η δια βίου εκπαίδευση. Επιπλέον, παρουσιάζονται ποικίλες τεχνικές ενεργοποίησης της δημιουργικής σκέψης, οι οποίες αποτελούν χρηστικό εργαλείο στην παραγωγή πολλών, πρωτότυπων και εναλλακτικών ιδεών και στην αντιμετώπιση ποικίλων προβλημάτων που προκύπτουν από την κρίση και τις προκλήσεις των καιρών. Το μάθημα αυτό αποβλέπει στην απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων για την προαγωγή της ευρηματικότητας αλλά και ετοιμότητας των φοιτητών να αξιοποιούν μεθόδους στην καθημερινή προσωπική και επαγγελματική τους ζωή.

Ειδικά θέματα Σχολικής Παιδαγωγικής και Πρακτική Άσκηση

Η Σχολική Παιδαγωγική έχει ως γνωστικό αντικείμενο τη διερεύνηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας στον χώρο του σχολείου. Απώτερη επίδιξη της Σχολικής Παιδαγωγικής αποτελεί η πρακτική εφαρμογή όλων των θεωρητικών δεδομένων στην καθημερινή διδακτική πράξη. Η Πρακτική Άσκηση των υποψήφιων εκπαιδευτικών αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της αρχικής εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών σε όλες τις χώρες. Η αναγκαιότητά της απορρέει από τη δυνατότητα που παρέχει τόσο για τη σύνδεση θεωρίας και πράξης όσο και του αναστοχασμού πάνω στην αποκτημένη διδακτική εμπειρία. Κοινός παρονομαστής της Σχολικής Παιδαγωγικής και της Πρακτικής Άσκησης είναι η γνωριμία και κατανόηση της εκπαιδευτικής πράξης. Ειδικότερα, το μάθημα καλύπτει θέματα που αφορούν στο σχολείο, στον εκπαιδευτικό, στο μαθητή, στα αναλυτικά προγράμματα, στην οργάνωση, τον προγραμματισμό και την εφαρμογή της διδασκαλίας, στην αξιολόγηση και γενικά στη σχολική πραγματικότητα.

Φιλοσοφία της Παιδείας

Η Φιλοσοφία της Παιδείας καλύπτει ένα ευρύτατο φάσμα της τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης, απαντώντας σε ερωτήματα που σχετίζονται με την οντολογία, την μεθοδολογία, την αισθητική, την ηθική και τις εν γένει ιδεολογικές, κοινωνικο-πολιτικές και πολιτισμικές συνθήκες ανάπτυξης και λειτουργίας του φαινομένου της παιδείας στον άνθρωπο και τις κοινωνίες του. Η σύγχρονη φιλοσοφική προσέγγιση της Παιδείας δεν περιλαμβάνει μια 'ιστορική' παρουσίαση των γνωστών σχολών σκέψης, αλλά την κριτική προσέγγιση και την εργώδη αξιοποίηση των φιλοσοφικών προσεγγίσεων σε σύγχρονα προβλήματα της εκπαίδευσης του 21ου αιώνα, τόσο στο θεωρείν, όσο - και κυρίως - στο πράττειν. Ενδεικτικές διδακτικές ενότητες μαθήματος είναι: Όροι και περιεχόμενο της φιλοσοφίας της Παιδείας, Θεμελιώδη προβλήματα της αγωγής (ιστορική προσέγγιση, σύγχρονος πολιτισμός), Θεωρία της Εκπαίδευσης και της Παιδείας-Παιδαγωγική Φιλοσοφία, Μεθοδολογικές προσεγγίσεις. Ανθρωπολογία της Γνώσης-Οικολογία των Ιδεών-Νοολογική εξέταση, Οι μεγάλες Σχολές της Φιλοσοφίας της Παιδείας, Αξιακός γραμματισμός και Παιδεία-αντιμετώπιση των δογματισμών, Ηθικές προσεγγίσεις και η πανανθρώπινη διάσταση, Αξιοποίηση περιεχομένων της Φιλοσοφίας της Παιδείας.

Η διδασκαλία της Ελληνικής Γλώσσας στα σύγχρονα Α.Π.Σ. σε μικτές τάξεις

Τα σύγχρονα αναλυτικά προγράμματα σπουδών για τη γλώσσα, διεθνώς, οργανώνονται με βάση τις τέσσερις γλωσσικές δεξιότητες. Στο μάθημα εξετάζονται οι παραπάνω δεξιότητες και πώς αυτές καλλιεργούνται στις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Προτείνεται σχεδιασμός και προσαρμογή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών για την Ελληνική γλώσσα για μικτές τάξεις. Τέλος, εξετάζεται η καλλιέργεια του ακαδημαϊκού λόγου, η οποία αποτελεί απώτερο σκοπό της γλωσσικής εκπαίδευσης.

Β) Για την ειδικευση «Ψυχοπαιδαγωγική της Ανάγνωσης, Φιλαναγνωσία και Εκπαιδευτικό Υλικό» ("Reading Education, Reading Promotion and Educational Material Development"):

Υποχρεωτικά μαθήματα

Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας

Σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση των βασικών αρχών της ερευνητικής μεθοδολογίας, δεοντολογίας της έρευνας, καθώς και οργάνωσης και διεξαγωγής μιας επιστημονικής έρευνας. Στο πλαίσιο του μαθήματος παρατίθενται τα χαρακτηριστικά (πλεονεκτήματα, μειονεκτήματα) διαφορετικών μεθόδων έρευνας στο πλαίσιο ποσοτικής και ποιοτικής προσέγγισης, ο τρόπος δόμησης και συγγραφής της επιστημονικής εργασίας και της βιβλιογραφίας, καθώς και οι μέθοδοι ελέγχου της εγκυρότητας και της αξιοπιστίας στις ποσοτικές και ποιοτικές μεθόδους έρευνας. Ενδεικτικό Περιεχόμενο: Επιστημονική έρευνα-Επιστημονική μέθοδος. Στάδια της επιστημονικής έρευνας. Δεοντολογικά ζητήματα στην έρευνα. Ορισμός-Διατύπωση του ερευνητικού προβλήματος. Αναζήτηση βιβλιογραφίας-Συγγραφή βιβλιογραφίας και βιβλιογραφικών πηγών. Διατύπωση της μεθόδου, Μέθοδοι δειγματοληψίας. Είδη επιστημονι-

κής έρευνας. Ερωτηματολόγιο. Ερευνητική συνέντευξη. Ποιοτική έρευνα-Τριγωνοποίηση. Αξιοπιστία των μετρήσεων. Εγκυρότητα των μετρήσεων. Τρόποι συγγραφής και παρουσίασης της έρευνας.

Ψυχοπαιδαγωγική

Έννοια και περιεχόμενο της Ψυχοπαιδαγωγικής. Θεωρητικές, ιδεολογικές και ερευνητικές προσεγγίσεις στην Ψυχοπαιδαγωγική. Θεωρίες της αγωγής. Ψυχαναλυτική Παιδαγωγική: βασικές έννοιες, αρχές, προσεγγίσεις της ανάπτυξης, της μάθησης και της προσαρμογής. Γνωστική και κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού και του εφήβου. Διαδικασία μάθησης και αξιολόγησης της μάθησης. Κίνητρα: θεωρίες κινήτρων, τρόποι ενίσχυσης κινήτρων. Κοινωνικοποίηση και προσαρμογή στην οικογένεια και στο σχολείο. Προβλήματα προσαρμογής. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Διαχείριση της πολυπολιτισμικότητας. Κοινωνική και συναισθηματική αγωγή. Καλλιέργεια δεξιοτήτων ζωής.

Παιδική και εφηβική λογοτεχνία: θεωρία, ιστορία, σύγχρονες τάσεις και εξελίξεις

Εισαγωγή: αποσαφήνιση εννοιών και όρων. Οι δύο διαστάσεις της παιδικής λογοτεχνίας: η αισθητική-λογοτεχνική και η παιδαγωγική-μορφωτική και ο συνδυασμός τους. Λοιπά θεωρητικά και ειδολογικά ζητήματα. Ελληνική παιδική λογοτεχνία του 19ου αιώνα: πρωτότυπα έργα και μεταφράσεις, οι σημαντικότεροι συγγραφείς και τα έργα τους. Ελληνική παιδική λογοτεχνία του 20ού αιώνα: πρωτότυπα έργα και μεταφράσεις, οι σημαντικότεροι συγγραφείς και τα έργα τους. Το ζήτημα των μεταφράσεων και των διασκευών στην παιδική λογοτεχνία: οι λόγοι που τις επέβαλαν η έκταση του φαινομένου. Το «παιδαγωγικό μυθιστόρημα» (Bildungsroman) και η εισδοχή του στη νεοελληνική λογοτεχνική παράδοση. Τα σημαντικότερα ελληνικά παιδικά περιοδικά. Η ταξιδιωτική λογοτεχνία. Η Κυπριακή παιδική λογοτεχνία: το παρελθόν και το παρόν. Η ευρωπαϊκή και η ξένη παιδική λογοτεχνία. Σύγχρονες τάσεις και εξελίξεις στην παιδική λογοτεχνία: η εικοσαετία 1970-1990. Η καινούρια θεματική και οι σύγχρονοι προβληματισμοί στην παιδική λογοτεχνία: η εικοσαετία 1990-2010. Οι σημαντικότεροι σύγχρονοι συγγραφείς παιδικής λογοτεχνίας και τα έργα τους. Η παιδική λογοτεχνία στα σχολικά βιβλία. Η εικονογράφηση του παιδικού βιβλίου. Το παιδικό βιβλίο γνώσεων και η αξιολόγησή του.

Παιδαγωγικές διαστάσεις της ανάγνωσης και της λογοτεχνίας

Παιδαγωγική της λογοτεχνίας: ένας νέος κλάδος της Εφαρμοσμένης Παιδαγωγικής επιστήμης. Παιδαγωγικές διαστάσεις της λογοτεχνίας. Η αισθητική αναγνωστική στάση και ανταπόκριση ως παράγοντας ενίσχυσης του αναγνωστικού κινήτρου. Διαστάσεις των αναγνωστικών στάσεων των μαθητών δημοτικού σχολείου. Οι ιδέες των μαθητών δημοτικού σχολείου για την παιδική λογοτεχνία. Προτιμήσεις των παιδιών και των εφήβων για την ποίηση. Το παραμύθι και η δημιουργικότητα των παιδιών. Η εικαστική καλλιέργεια των μαθητών του μετανεωτερικού σχολείου. Παιδαγωγικές πρακτικές για την προαγωγή της φιλαναγνωσίας των παιδιών και των ενηλίκων.

Ψυχολογία της ανάγνωσης

Σημασία της ανάγνωσης. Βασικές γνωστικές λειτουργίες που συνθέτουν την ανάγνωση. Προφορικός λόγος και ανάγνωση. Γραπτός λόγος και το ελληνικό ορθογραφικό σύστημα. Νευροφυσιολογική βάση της ανάγνωσης. Επίγνωση της φωνολογικής δομής της γλώσσας και ο ρόλος της στη μάθηση της ανάγνωσης. Εκμάθηση της ανάγνωσης και διδασκαλία της. Ανάγνωση και κατανόηση των κειμένων. Αξιολόγηση της ανάγνωσης και αντιμετώπιση των αναγνωστικών δυσκολιών. Γνωστικές και συναισθηματικές πλευρές της ανάγνωσης. Αναπτυξιακές διαστάσεις της ανάγνωσης: γνωστική, συναισθηματική, ηθική ανάπτυξη. Ψυχαναλυτικές προσεγγίσεις. Ο αναγνώστης στη νηπιακή, παιδική και εφηβική ηλικία. Η αφήγηση σε σχέση με την ανάπτυξη, την εκπαίδευση και τον πολιτισμό. Προαγωγή της ανάγνωσης και της φιλαναγνωσίας.

Το ελληνικό λαϊκό παραμύθι και η διδασκαλία του

Το λαϊκό παραμύθι και η μελέτη του. Το παραμύθι και ο μύθος στη σύγχρονη εποχή. Το παραμύθι και ο μύθος στην εκπαίδευση. Η Παιδαγωγική και το παραμύθι στο ελληνικό σχολείο (19ος-21ος αι.). Το παραμύθι στα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών της Προσχολικής Αγωγής και του δημοτικού σχολείου. Ψυχοπαιδαγωγική διάσταση και αξιοποίηση του παραμυθιού και του μύθου. Το παραμύθι από την πλευρά της Ψυχολογίας και της Ψυχανάλυσης. Η «μαγική στάση» και το παραμύθι. Ο φανταστικός κόσμος και η φυγή από την πραγματικότητα. Οι ψυχικές ανάγκες του παιδιού και το παραμύθι. Απόψεις της Ψυχανάλυσης για το παραμύθι: Freud, Bettelheim. Το Εγώ ενάντια στο Εκείνο μέσα στο παραμύθι. Οιδιπόδειες συγκρούσεις και λύσεις στο παραμύθι. Ανάγκη για ανεξαρτητοποίηση και επιβεβαίωση του Εγώ στο παραμύθι. Το «οικογενειακό μυθιστόρημα». Η φαντασίωση της μοχθηρής μητριάς. Η μετάβαση στην παιδική ηλικία με τη βοήθεια του παραμυθιού. Η θεωρία του Bruner για την αφήγηση. Παιδαγωγική σημασία και διδασκαλία του παραμυθιού. Το παραμύθι ως μέσο αγωγής. Διδασκαλία του παραμυθιού. Παιδαγωγική και διδακτική αξιοποίηση του παραμυθιού. Εκλογή των διδακτικών και παιδαγωγικά κατάλληλων παραμυθιών. Κριτήρια επιλογής παραμυθιών. Τέχνη και τεχνική της αφήγησης στο σχολείο.

Λογοτεχνική ανάγνωση και διδασκαλία της λογοτεχνίας

Εισαγωγή στην έννοια της λογοτεχνίας. Η λογοτεχνία ως διδακτικό αντικείμενο: θεωρητικές και μεθοδολογικές αρχές. Η απόλαυση της ανάγνωσης στη θεωρία και κριτική της λογοτεχνίας. Διδακτική προσέγγιση λογοτεχνικού κειμένου: από τη θεωρία στην πράξη. Παραδείγματα και εφαρμογές. Η έννοια της δυσκολίας στη θεωρία και διδακτική της λογοτεχνίας. Η διακειμενικότητα στη θεωρία και διδακτική της λογοτεχνίας. Λογοτεχνία και δημιουργική έκφραση. Παιγνιώδεις δραστηριότητες δημιουργικής γραφής. Πεζογραφία (μυθιστόρημα και σύντομος αφηγηματικός λόγος) και ποίηση (παραδοσιακή και νεότερη). Τα βασικά τους χαρακτηριστικά και η διδασκαλία τους στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Η αξιοποίηση των τεχνών στη διδασκαλία του λογοτεχνικού κειμένου. Διδακτική αξιοποίηση του εικονογραφημένου βιβλίου.

Παιδαγωγική Λαογραφία

Παιδαγωγική Λαογραφία: Ορισμός και περιεχόμενο της έννοιας. Παράδοση και νεωτερικότητα στο λαϊκό πολιτισμό: Κοινωνικοϊστορική ανάλυση. Ανάλυση θεματικών του λαϊκού πολιτισμού. Λαϊκή λογοτεχνία (μύθος, παραμύθι, παράδοση, παροιμία, αίνιγμα, ευτράπελες διηγήσεις, δημοτικό τραγούδι, αφηγήσεις ζωής, επωδές, κόμικς, λαϊκό μυθιστόρημα). Ήθη και έθιμα του κύκλου του χρόνου και διαβατήριες τελετές του κύκλου της ζωής. Λαϊκή τέχνη. Εκπαιδευτικές δράσεις και καινοτόμα προγράμματα με εστίαση σε όψεις του λαϊκού πολιτισμού στην εκπαίδευση. Μεθοδολογία σχεδίων διδασκαλίας Λαογραφίας. Καθορισμός σκοπών και γνωστικών, συναισθηματικών, ψυχοκινητικών και ειδικών στόχων. Καλλιέργεια δεξιοτήτων και αξιών ζωής (συλλογικότητα, συνεργασία, αλληλεγγύη και σεβασμός στην πολιτισμική και έμφυλη διαφορετικότητα, μετασχηματιστική διαπολιτισμική ικανότητα, κριτική σκέψη, δημιουργικότητα). Αναζήτηση και κριτική ερμηνεία λαογραφικών κειμένων από τους/τις μαθητές/ήτριες στη σχολική πράξη. Οι μαθητές και οι μαθήτριες ως ερευνητές-λαογράφοι. Παραγωγή πολυτροπικών κειμένων με εστίαση σε θέματα από το λαϊκό πολιτισμό με τη χρήση των Νέων Τεχνολογιών. Σχέδια διδασκαλίας όψεων του λαϊκού πολιτισμού στην εκπαίδευση σε σύνδεση με το ΔΕΠΠΣ και τα ΑΠΣ, αξιοποιώντας τις σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις και μεθόδους της Λαογραφίας.

Διδακτική Μεθοδολογία και Πρακτική Άσκηση

Το πρόβλημα της συγκεκριμενοποίησης των σκοπών σε διδακτικούς στόχους, Οργάνωση και διεξαγωγή της διδακτικής πράξης, Προγραμματισμός-Σχεδιασμός-Αξιολόγηση της διδασκαλίας, Διαπροσωπικές σχέσεις στη σχολική τάξη, Εναρκτήρια Συνάντηση: σκοπός και αναμενόμενα αποτελέσματα, Σύγχρονα μοντέλα διδασκαλίας, Η στρατηγική της διδακτικής πράξης, Ομαδοκεντρική διδασκαλία και μάθηση, Η καλλιέργεια της κριτικής και δημιουργικής σκέψης, Οργάνωση και διοίκηση της σχολικής τάξης, Θεωρίες για την αντιμετώπιση των προβλημάτων πειθαρχίας, Ομοιογένεια και ανομοιογένεια της σχολικής τάξης, Τεχνολογία και διδακτική πράξη, Παιδαγωγική της ένταξης, Ο σύγχρονος εκπαιδευτικός, Διαχείριση της Σχολικής Τάξης: πρόληψη και παρέμβαση, Διάλογος-Ερώτηση στην Τάξη, Ποιότητα και Αποτελεσματικότητα στην Εκπαίδευση.

Σχεδιασμός και παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού για την ανάγνωση και τη φιλαναγνωσία

Ορισμός, κατηγορίες και είδη εκπαιδευτικού υλικού για την υποστήριξη της διδακτικής και μαθησιακής διαδικασίας. Αναπτυξιακή και παιδαγωγική καταλληλότητα εκπαιδευτικού υλικού. Παιδαγωγικοί και διδακτικοί στόχοι μέσω εκπαιδευτικού υλικού. Θεωρίες σχεδιασμού και αξιολόγησης εκπαιδευτικού υλικού. Διεπιστημονική προσέγγιση και διδακτική αξιοποίηση ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού. Χειροπιαστό υλικό και υλικά μέσα στην εκπαίδευση. Υλικό Fröbel και Montessori. Μάθηση βασισμένη στο ψηφιακό παιχνίδι. Αρχές και θέματα σχεδιασμού διαδραστικού μαθησιακού υλικού. Ψηφιακή αφήγηση και δραματοποίηση στην εκπαίδευση. Σχεδιασμός και ανάπτυξη υλικού για e-learning. E-books,

επίδραση στη μάθηση και την εκπαίδευση. Διαδικτυακό μαθησιακό υλικό και μέσα. Σχεδιασμός, παραγωγή και αξιολόγηση έντυπου πειραματικού υλικού. Σχεδιασμός διεπιστημονικών μαθησιακών δραστηριοτήτων με ΤΠΕ. Ιστοεξερευνήσεις, διαδικτυακές διερευνητικές δραστηριότητες. Σχεδιασμός και ανάλυση διδακτικών εφαρμογών, στρατηγικών και εκπαιδευτικού υλικού για την ανάπτυξη της φιλαναγνωσίας στα παιδιά.

Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα

Παιδαγωγικές πρακτικές για την ανάπτυξη της φιλαναγνωσίας παιδιών και ενηλίκων

Αξιολόγηση των αναγνωστικών στάσεων των παιδιών: η μέθοδος. Αξιολόγηση των αναγνωστικών στάσεων των ενηλίκων: η μέθοδος. Εξασφάλιση της αναγνωστικής επιτυχίας από ενωρίς: δημιουργία κινήτρων, μέθοδοι, τρόποι. Ενίσχυση της αναγνωστικής αυτοεκτίμησης παιδιών και ενηλίκων. Αναγνώριση των ατομικών διαφορών των παιδιών ως προς την ανάγνωση. Διευκόλυνση της διαμόρφωσης της ταυτότητας του παιδιού ως αναγνώστη. Υποστήριξη της πολιτισμικής ταυτότητας κάθε παιδιού. Διαμόρφωση περιβάλλοντος που προάγει την ανάγνωση. Ενίσχυση της ποικιλίας στο αναγνωστικό πρόγραμμα. Ο δάσκαλος και οι άλλοι ενήλικοι ως αναγνωστικά πρότυπα. Οι συνομήλικοι ως αναγνωστικά πρότυπα. Συζήτηση των αναγνωσμάτων. Έμφαση στην αισθητική ανάγνωση της λογοτεχνίας. Σύνδεση της ανάγνωσης με την πραγματική ζωή. Ελεύθερη επιλογή των αναγνωσμάτων. Προαγωγή της αυτορρύθμισης ως προς την ανάγνωση. Θετική ενίσχυση της ανάγνωσης. Καλλιέργεια και του εξωτερικού κινήτρου για ανάγνωση. Μεγαλόφωνη ανάγνωση και αφήγηση. Διαρκής σιωπηλή ανάγνωση. Η σημασία της σχέσης φύλου-φιλαναγνωσίας. Η συνεργασία με την οικογένεια. Οι λέσχες ανάγνωσης των ενηλίκων: τρόποι οργάνωσης και λειτουργίας τους.

Ευρωπαϊκή και διεθνής λογοτεχνία για παιδιά και νέους: συγκριτικές προσεγγίσεις

Εισαγωγή στην ευρωπαϊκή λογοτεχνία για παιδιά και νέους. Οι απαρχές, η πορεία και οι κυριότεροι σταθμοί της ευρωπαϊκής παιδικής λογοτεχνίας. Οι εξωκειμενικοί (ιστορικά, πολιτισμικά και κοινωνικά πλαίσια) και οι κειμενικοί παράγοντες που διαμόρφωσαν την ευρωπαϊκή λογοτεχνία για παιδιά και νέους. Κύρια χαρακτηριστικά και θεματογραφία της ευρωπαϊκής παιδικής πεζογραφίας και ποίησης, μεταβολές των αντιλήψεων για την παιδική ηλικία και αποτύπωσή τους στην ευρωπαϊκή λογοτεχνία για παιδιά και νέους. Αναγνώριση και αξιολόγηση των ιδεολογικών προσανατολισμών και των συμβάσεων της παιδικής λογοτεχνίας. Το ζήτημα των μεταφράσεων, διασκευών, μεταγραφών και προσαρμογών κειμένων παιδικής λογοτεχνίας: κριτήρια επιλογής του προς μετάφραση έργου, μεταφραστικές στρατηγικές, ρόλος της «εισαγόμενης» μεταφρασμένης παιδικής λογοτεχνίας στη διαμόρφωση της ελληνικής και αντίστοιχες συγκρίσεις. Ανάγνωση, σύγκριση και κριτική προσέγγιση αντιπροσωπευτικών κειμένων της ευρωπαϊκής παιδικής ποίησης και πεζογραφίας.

Ελληνική μυθολογία και η διδασκαλία της

Η έννοια του μύθου. Εισαγωγή στη μυθική σκέψη του ανθρώπου. Ιδιοτυπίες του ελληνικού μύθου. Θεϊκή και

ηρωική μυθολογία. Ανάλυση του μύθου. Καταγωγή των ελληνικών μύθων. Λόγοι που οδήγησαν στη δημιουργία των μύθων. Ανάλυση των στοιχείων που απαρτίζουν έναν μύθο. Η ερμηνεία των μύθων από την αρχαιότητα ως σήμερα. Η ερμηνεία των μύθων στην αρχαιότητα. Η χρήση των μύθων στο Μεσαίωνα και την Αναγέννηση. Η ερμηνεία των μύθων τον 18ο και τον 19ο αιώνα. Η επιστημονική ερμηνεία των μύθων: 20ός αιώνας. Η διδακτική σημασία της νεοελληνικής μυθολογίας και η εκπαιδευτική αξιοποίησή της.

Ποίηση για παιδιά και νέους. Η ποιητική ανθολόγηση

Η ποίηση για παιδιά και νέους: ιστορική επισκόπηση. Από τη «διδακτική ποίηση» στην ποίηση για παιδιά και νέους. Η ποίηση για παιδιά και νέους (19ος -20ός αιώνας): οι σημαντικότεροι ποιητές και τα έργα τους. Γεώργιος Βιζυηνός. Αλέξανδρος Πάλλης. Ζαχαρίας Παπαντωνίου. Βασίλης Ρώτας. Σύγχρονα ποιητικά μοντέλα: το λυρικο-ρητορικό μοντέλο (Ρ. Καρθαίου, Γ. Κρόκος, Α. Λαμπρινίδης, Χ. Σακελλαρίου), το λυρικορυθμικό μοντέλο (Ντ. Χατζηνικολάου, Δ. Μανθόπουλος), το ηχορυθμικό μοντέλο (Α. Κοντογιάννη, Μ. Γ. Μαρίνος, Π. Παμπούδη, Θ. Χορτιάτη). Η νεωτερική παιδική ποίηση (Β. Τασσιόπουλος, Ε. Χωρεάνθη, Π. Φωτέας). Limericks ή ληρολογήματα (Γ. Σεφέρης, Λ. Αρανίτου). Ποικιλόμορφα ποιητικά σχήματα. Έμμετρα διδακτικά βιβλία. Εκτενή αφηγηματικά ποιήματα. Ανθολογία και Ανθολογίες. Η εργασία του ανθολογητή: παραδείγματα και παραλείψεις. Παιδαγωγικές και αξιολογικές παρατηρήσεις στον κατάλογο των Ανθολογιών. Τα σχολικά Ανθολογία και η ανθολογημένη ποίηση. Παιδαγωγικές και διδακτικές παρατηρήσεις στα σχολικά Ανθολογία των δύο πρόσφατων περιόδων στην εκπαίδευση.

Διδακτική Μεθοδολογία της Πρώτης Γραφής και Ανάγνωσης

Από τη μουτζούρα στο γράφημα: το πέρασμα στη συνειδητή χρήση των συμβόλων στη γλωσσική εκπαίδευση. Στάδια προανάγνωσης. Αναδυόμενος γραμματισμός. Τα αναλυτικά προγράμματα της γλώσσας για την Α' τάξη παλαιότερα και τώρα. Τεχνικές διδασκαλίας για την πρώτη ανάγνωση. Παρουσίαση μεθόδων και παιδαγωγών που ασχολήθηκαν με την πρώτη ανάγνωση και γραφή. Η Μοντεσσοριανή μέθοδος, η Μέθοδος Ντεκρολύ, Φρέμπελ κ.ά. Αλφαβητική μέθοδος και συλλαβική μέθοδος. Η φύση της ελληνικής γλώσσας σε σύγκριση με τα μεθοδολογικά μοντέλα πρώτης ανάγνωσης και γραφής άλλων χωρών. Ιστορικά στοιχεία για τη διδασκαλία της πρώτης ανάγνωσης και γραφής στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Αναλυτικοσυνθετική μέθοδος, Ολική μέθοδος κ.ά. Γνωριμία με διδακτικά υλικά και κατασκευές. Εποπτικά μέσα στην υπηρεσία της πρώτης γραφής και ανάγνωσης. ΤΠΕ στην πρώτη ανάγνωση και γραφή. Νέες παγκόσμιες τάσεις στη διδασκαλία της πρώτης γραφής και ανάγνωσης. Μοντέλα διδασκαλίας για τη μετάβαση από το Νηπιαγωγείο στο Δημοτικό. Ο ρόλος της λογοτεχνίας στην πρώτη γραφή και ανάγνωση, η λειτουργική χρήση του είδους. Οι κατηγορίες μελέτης του γλωσσολόγου Halliday. Παρουσιάσεις νέων ερευνών και μελετών για την πρώτη ανάγνωση και γραφή.

Η διαμόρφωση του αναγνώστη: η λογοτεχνική εμπειρία από την παιδική ηλικία έως την ενηλικίωση

Η αναγνωστική θεωρία προσανατολισμένη στην ψυχολογική ανάπτυξη του αναγνώστη. Η πρώτη παιδική ηλικία: το παιχνίδι της ανάγνωσης. Ύστερη παιδική ηλικία: ο αναγνώστης ως ήρωας και ηρωίδα. Γνωστικές και συναισθηματικές όψεις της ανάγνωσης. Μυθοπλασία και πληροφόρηση μέσα από την ανάγνωση. Εφηβεία: ο αναγνώστης ως στοχαστής. Τι διαβάζουν οι έφηβοι. Εμπλοκή, ρεαλισμός, στοχασμός. Η μελέτη και η απόλαυση της λογοτεχνίας. Το μέγαλωμα: ο αναγνώστης ως ερμηνευτής. Το διαυγές κείμενο. Το κείμενο που προβληματίζει. Το κατανοητό κείμενο. Το θεωρητικοποιημένο κείμενο. Ενήλικη ζωή: ο πραγματιστής αναγνώστης. Οι χρήσεις της ανάγνωσης. Η ανάγκη για απόδραση. Η αναζήτηση της αλήθειας. Η λογοτεχνία οδηγός του ανθρώπου στη ζωή.

Αξιολόγηση έντυπου παιδαγωγικού υλικού και εικονογραφημένου παιδικού βιβλίου

Προσδιορισμός παιδαγωγικών και διδακτικών στόχων του έντυπου παιδαγωγικού υλικού γενικά. Σχεδιασμός και παραγωγή ποικίλης μορφής έντυπου παιδαγωγικού υλικού, που συνδέεται με τα γνωστικά αντικείμενα που προσφέρονται στο χώρο της εκπαίδευσης και κυρίως με το εικονογραφημένο παιδικό βιβλίο. Γνωριμία με τα βασικά είδη του έντυπου παιδαγωγικού υλικού. Βασικές θεωρίες αξιολόγησης του έντυπου παιδαγωγικού υλικού. Αξιολόγηση ποικίλου έντυπου υλικού και εικονογραφημένων παιδικών βιβλίων. Γνωριμία με τις τεχνικές γραφής και εικονογράφησης έντυπου υλικού. Προσδιορισμός των παιδαγωγικών στόχων του έντυπου υλικού κατά ηλικία και σχολική βαθμίδα. Κριτήρια αξιολόγησης και σχεδιασμού έντυπου υλικού κατά ηλικία και σχολική βαθμίδα. Εξοικείωση με τα βασικά βήματα σχεδιασμού ενός έντυπου και αξιολόγηση ποικίλων εντύπων για σχολική χρήση. Σχεδιασμός έντυπου εκπαιδευτικού υλικού σε πειραματικό στάδιο. Η αρμονική συνύπαρξη του βιβλίου-έντυπου με τις νέες τεχνολογίες και με βάση τη διαθεματική προσέγγιση της γνώσης στην εκπαίδευση. Σχεδιασμός και τρόποι αξιολόγησης του εικονογραφημένου βιβλίου με βάση παιδαγωγικά, αισθητικά και κατασκευαστικά κριτήρια.

Αναγνωστικές λογοτεχνικές θεωρίες

Η έννοια του αναγνώστη στη σύγχρονη θεωρία της λογοτεχνίας. Η αισθητική της πρόσληψης και οι θεωρίες "αναγνωστικής ανταπόκρισης": Jauss, Iser, Holland, Bleich, Fish κ.ά. Ο μαθητής ως αναγνώστης. Η τάξη ως "ερμηνευτική κοινότητα". Η θεωρία της L.M. Rosenblatt. Εφαρμογές σε λογοτεχνικά κείμενα. Μέθοδοι κριτικής προσέγγισης λογοτεχνικού κειμένου. Θεωρητική παρουσίαση και εφαρμογές στις θεωρίες: Νέα Κριτική/μέθοδος close reading, Φορμαλισμός, Μαρξιστική Κριτική, Ψυχαναλυτική Κριτική, Νέος Ιστορικισμός, Αποδόμηση, Αποικιακές Σπουδές κ.ά. Εισαγωγή στις σπουδές του Λόγου και της Εικόνας.

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Στο Δ' εξάμηνο του Προγράμματος προβλέπεται η εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Ύστερα

από αίτηση του υποψηφίου στην οποία αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος της διπλωματικής εργασίας και ο προτεινόμενος επιβλέπων και στην οποία επισυνάπτεται περίληψη της προτεινόμενης εργασίας, η ΣΕ ορίζει τον επιβλέποντα και συγκροτεί την τριμελή εξεταστική επιτροπή για την έγκριση της εργασίας, ένα από τα μέλη της οποίας είναι και ο επιβλέπων.

Άρθρο 7

ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

7.1 Σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Η οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας του Π.Μ.Σ. δύναται να πραγματοποιείται και με τη χρήση μεθόδων σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, οι οποίες δεν υπερβαίνουν το τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) των πιστωτικών μονάδων του Π.Μ.Σ.

Η οργάνωση μαθημάτων, σεμιναρίων ή φροντιστηριακών και λοιπών εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων με τη χρήση μεθόδων σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης αφορά σε μαθήματα και εκπαιδευτικές δραστηριότητες που από τη φύση τους δύναται να υποστηριχθούν με τη χρήση μεθόδων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και δεν εμπεριέχουν πρακτική, εργαστηριακή ή κλινική εξάσκηση των φοιτητών/τριών, που για τη διεξαγωγή τους απαιτείται η συμμετοχή των φοιτητών/τριών με φυσική παρουσία.

Υπεύθυνη για την υποστήριξη της εξ αποστάσεως εκπαιδευτικής διαδικασίας, όπως και για τα ζητήματα σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων είναι η Μονάδα Ψηφιακής Διακυβέρνησης του ΕΚΠΑ.

7.2 Ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Η εκπαιδευτική διαδικασία δύναται να πραγματοποιείται με τη χρήση μεθόδων ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, οι οποίες δεν υπερβαίνουν το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) των πιστωτικών μονάδων του Π.Μ.Σ.

Το ΕΚΠΑ τηρεί ηλεκτρονική πλατφόρμα προσβάσιμη και σε άτομα με αναπηρία, μέσω της οποίας παρέχονται υπηρεσίες ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Στην ηλεκτρονική πλατφόρμα δύναται να αναρτάται εκπαιδευτικό υλικό ανά μάθημα, το οποίο δύναται να περιλαμβάνει σημειώσεις, παρουσιάσεις, ασκήσεις, ενδεικτικές λύσεις αυτών, καθώς και βιντεοσκοπημένες διαλέξεις, εφόσον τηρείται η κείμενη νομοθεσία περί προστασίας προσωπικών δεδομένων. Το πάσης φύσεως εκπαιδευτικό υλικό παρέχεται αποκλειστικά για εκπαιδευτική χρήση των φοιτητών και προστατεύεται από τον ν. 2121/1993 (Α' 25), εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις.

Άρθρο 8

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ

8.1 Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους δι-αρθρώνεται σε δύο εξάμηνα σπουδών, το χειμερινό και το εαρινό, έκαστο εκ των οποίων περιλαμβάνει τουλάχιστον δεκατρείς (13) εβδομάδες διδασκαλίας και τρεις (3) εβδομάδες εξετάσεων. Τα μαθήματα του χειμερινού και εαρινού εξαμήνου εξετάζονται επαναληπτικώς κατά την περίοδο του Σεπτεμβρίου.

8.2 Σε περίπτωση κωλύματος διεξαγωγής μαθήματος προβλέπεται η αναπλήρωσή του. Η ημερομηνία και η ώρα αναπλήρωσης αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ.

8.3 Η παρακολούθηση των μαθημάτων/εργαστηρίων κ.λπ. είναι υποχρεωτική. Ένας/Μία μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια θεωρείται ότι έχει παρακολουθήσει κάποιο μάθημα (και επομένως έχει δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις) μόνο αν έχει παρακολουθήσει τουλάχιστον το 80% των ωρών του μαθήματος. Σε αντίθετη περίπτωση, ο/η μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια υποχρεούται να παρακολουθήσει εκ νέου το μάθημα κατά το επόμενο ακαδημαϊκό έτος. Σε περίπτωση που το ποσοστό απουσιών φοιτητή/τριας ξεπερνά το 20% στο σύνολο των μαθημάτων, τίθεται θέμα διαγραφής του. Το εν λόγω θέμα εξετάζεται από τη Σ.Ε., η οποία γνωμοδοτεί σχετικά στη Συνέλευση του Τμήματος.

8.4 Η αξιολόγηση των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών και η επίδοσή τους στα μαθήματα που υποχρεούνται να παρακολουθήσουν στο πλαίσιο του Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται στο τέλος κάθε εξαμήνου με γραπτές ή προφορικές εξετάσεις ή με εκπόνηση εργασιών καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου ή και να στηριχθεί σε ενδιάμεσες εξετάσεις προόδου, γραπτές εργασίες ή και να εφαρμοστεί συνδυασμό όλων των παραπάνω. Ο τρόπος αξιολόγησης ορίζεται από τον/ην διδάσκοντα/ουσα του κάθε μαθήματος. Κατά τη διεξαγωγή γραπτών ή προφορικών εξετάσεων, ως μεθόδων αξιολόγησης, εξασφαλίζεται υποχρεωτικά το αδιάβλητο της διαδικασίας. Η βαθμολόγηση γίνεται στην κλίμακα 1-10 με ενδιάμεση στρογγυλοποίηση στο μισό βαθμό (0,5). Ο ελάχιστος βαθμός επιτυχούς εξέτασης είναι το πέντε (5,00). Τα αποτελέσματα των εξετάσεων ανακοινώνονται από τον/την διδάσκοντα/ουσα και αποστέλλονται στη Γραμματεία του ΠΜΣ και του Τμήματος μέσα σε τέσσερις (4) εβδομάδες το αργότερο από την εξέταση του μαθήματος. Σε περίπτωση που κατ' επανάληψη σημειώνεται υπέρβαση του ανωτέρω ορίου από διδάσκοντα/ουσα, ο/η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ. ενημερώνει σχετικά τη Συνέλευση του Τμήματος.

8.5 Το ποσοστό συμμετοχής των εργασιών και σεμιναρίων στον τελικό βαθμό του κάθε μαθήματος καθορίζεται για κάθε μάθημα ξεχωριστά, έπειτα από εισήγηση του/της διδάσκοντα/ουσας κάθε μαθήματος και αναγράφεται στον Οδηγό Σπουδών του Π.Μ.Σ.

8.6 Για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών ή συνθηκών που ανάγονται σε λόγους ανωτέρας βίας δύναται να εφαρμόζονται εναλλακτικές μέθοδοι αξιολόγησης, όπως η διεξαγωγή γραπτών ή προφορικών εξετάσεων με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων, υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται το αδιάβλητο της διαδικασίας της αξιολόγησης.

8.7 Δύναται να εφαρμόζονται εναλλακτικές μέθοδοι για την αξιολόγηση φοιτητών/τριών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μετά από απόφαση της Σ.Ε και εισήγηση της επιτροπής ΑμεΑ του Τμήματος και λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές οδηγίες της Μονάδας Προσβασιμότητας Φοιτητών με αναπηρία.

8.8 Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών των προγραμμάτων σπουδών δεύτερου κύκλου που οργανώνονται

με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης δύναται να πραγματοποιείται με εξ αποστάσεως εξετάσεις, υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται το αδιάβλητο της διαδικασίας της αξιολόγησης.

8.9 Στις περιπτώσεις ασθένειας ή ανάρρωσης από βαριά ασθένεια συνιστάται ο/η διδάσκων/ουσα να διευκολύνει, με όποιον τρόπο θεωρεί ο/η ίδιος/α πρόσφορο, τον/την φοιτητή/τρια (π.χ. προφορική εξ αποστάσεως εξέταση). Κατά τις προφορικές εξετάσεις ο/η διδάσκων/ουσα εξασφαλίζει ότι δεν θα παρευρίσκεται μόνος του/της με τον/την εξεταζόμενο/η φοιτητή/τρια.

8.10 Μαθήματα στα οποία κάποιος/α δεν έλαβε προβιβάσιμο βαθμό, οφείλει να τα επαναλάβει. Ωστόσο το εργαστήριο ή η άσκηση που βαθμολογείται αυτοτελώς, κατοχυρώνεται και δεν επαναλαμβάνεται, εφόσον η παρακολούθηση αυτών κρίθηκε επιτυχής.

8.11 Διόρθωση βαθμού επιτρέπεται, εφόσον έχει εμφολωρήσει προφανής παραδρομή ή αθροιστικό σφάλμα, ύστερα από έγγραφο του/της αρμόδιου διδάσκοντα/ουσας και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

8.12 Αν ο/η φοιτητής/τρια αποτύχει περισσότερες από τρεις (3) φορές στο ίδιο μάθημα, ακολουθείται η διαδικασία που ορίζει η ισχύουσα νομοθεσία.

8.13 Τα γραπτά φυλάσσονται υποχρεωτικά και με επιμέλεια του υπεύθυνου του μαθήματος για δύο (2) χρόνια. Μετά την πάροδο του χρόνου αυτού τα γραπτά παύουν να έχουν ισχύ και με ευθύνη της Συνέλευσης συντάσσεται σχετικό πρακτικό και καταστρέφονται, εκτός αν εκκρεμεί σχετική ποινική, πειθαρχική ή οποιαδήποτε άλλη διοικητική διαδικασία.

8.14 Για τον υπολογισμό του βαθμού του τίτλου σπουδών λαμβάνεται υπόψη η βαρύτητα που έχει κάθε μάθημα στο πρόγραμμα σπουδών και η οποία εκφράζεται με τον αριθμό των πιστωτικών μονάδων (ECTS). Ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων (ECTS) του μαθήματος αποτελεί ταυτόχρονα και τον συντελεστή βαρύτητας αυτού του μαθήματος. Για τον υπολογισμό του βαθμού του τίτλου σπουδών πολλαπλασιάζεται ο βαθμός κάθε μαθήματος με τον αντίστοιχο αριθμό των πιστωτικών μονάδων (του μαθήματος) και το συνολικό άθροισμα των επιμέρους γινομένων διαιρείται με το σύνολο των πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για την απόκτηση του τίτλου. Ο υπολογισμός αυτός εκφράζεται με τον ακόλουθο μαθηματικό τύπο:

$$\text{Βαθμός πτυχίου/διπλώματος} = \left(\sum_{k=1}^N \text{BM}_k \cdot \text{ΠΜ}_k \right)$$

όπου:

N = αριθμός μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη του αντίστοιχου τίτλου σπουδών,

BM_k = βαθμός του μαθήματος k,

ΠΜ_k = πιστωτικές μονάδες του μαθήματος k,

ΣΠΜ = σύνολο πιστωτικών μονάδων για τη λήψη του αντίστοιχου τίτλου σπουδών.

Για την απόκτηση Δ.Μ.Σ. κάθε μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια οφείλει να παρακολουθήσει και να εξεταστεί επιτυχώς στο σύνολο των υποχρεωτικών και τον απαιτούμενο αριθμό των επιλεγόμενων από τα προσφερόμενα μαθήματα του Π.Μ.Σ. και να εκπονήσει μεταπτυχιακή

διπλωματική εργασία, συγκεντρώνοντας έτσι εκατόν είκοσι (120) ECTS.

**Άρθρο 9
ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ**

9.1 Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες υποχρεούνται να εκπονήσουν μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία (ΜΔΕ) κατά το Δ' εξάμηνο σπουδών. Η έναρξη εκπόνησης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας προϋποθέτει την επιτυχή ολοκλήρωση όλων των μαθημάτων του Π.Μ.Σ.

9.2 Η ΜΔΕ πρέπει να είναι ατομική, πρωτότυπη, να έχει ερευνητικό χαρακτήρα και να συντάσσεται σύμφωνα με τις οδηγίες συγγραφής που είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του κάθε Π.Μ.Σ.

9.3 Ύστερα από αίτηση του/της υποψηφίου/ας στην οποία αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος της διπλωματικής εργασίας, ο/η επιβλέπων/ουσα και επισυνάπτεται περίληψη της προτεινόμενης εργασίας, η συνέλευση ορίζει τον/την επιβλέποντα/ουσα αυτής και συγκροτεί την τριμελή εξεταστική επιτροπή για την έγκριση της εργασίας, ένα από τα μέλη της οποίας είναι και ο/η επιβλέπων/ουσα. Η γλώσσα συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας μπορεί να είναι η ελληνική ή η αγγλική και ορίζεται μαζί με τον ορισμό του θέματος.

9.4 Ο τίτλος της εργασίας μπορεί να οριστικοποιηθεί κατόπιν αίτησης του/της φοιτητή/τριας και σύμφωνης γνώμης του/της επιβλέποντος/ουσας προς τη Συντονιστική Επιτροπή του Π.Μ.Σ. Στην αίτηση πρέπει να υπάρχει και συνοπτική δικαιολόγηση της αλλαγής.

9.5 Η ΜΔΕ μπορεί να γράφεται στην ελληνική ή την αγγλική γλώσσα. Η έκτασή της κυμαίνεται από 16.000 έως 18.000 λέξεις και περιλαμβάνει υποχρεωτικά σύντομη περιγραφή του περιεχομένου (περίληψη) στην ελληνική και αγγλική γλώσσα. Η εργασία πρέπει να είναι δακτυλογραφημένη, σε διάστιχο 1.5, μέγεθος γραμματοσειράς 12 (Times new Roman ή Arial ή Calibri) και σελίδες μεγέθους Α4. Στο εξώφυλλο αναγράφεται το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, το όνομα του/της ΜΦ, το όνομα του/της επιβλέποντος/ουσας, ο τίτλος της Μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, και το ακαδημαϊκό έτος. Η βιβλιογραφία και οι ενδοκειμενικές αναφορές συντάσσονται σύμφωνα με το σύστημα APA. Η εργασία ολοκληρώνεται και υποβάλλεται για κρίση στο τέλος του Δ' εξαμήνου σπουδών. Κατατίθεται σε ηλεκτρονική μορφή.

9.6 Για να εγκριθεί η εργασία, ο/η φοιτητής/τρια οφείλει να την υποστηρίξει ενώπιον της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής.

9.7 Ο/Η Επιβλέπων/ουσα και τα μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας ορίζονται από τις κατωτέρω κατηγορίες που έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ.:

α) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Δι.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή Ανώτατου Στρατιωτικού

Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Σ.Ε.Ι.), με πρόσθετη απασχόληση πέραν των νόμιμων υποχρεώσεών τους.

β) ομότιμοι Καθηγητές/τριες ή αφυπηρηθέντα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Α.Ε.Ι.,

γ) συνεργαζόμενοι/ες καθηγητές/τριες,

δ) εντεταλμένοι/ες διδάσκοντες/ουσες,

ε) επισκέπτες/τριες καθηγητές/τριες ή επισκέπτες/τριες ερευνητές/τριες,

στ) ερευνητές/τριες και ειδικοί λειτουργικοί επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής.

Με απόφαση της Συντονιστικής Επιτροπής του Π.Μ.Σ. δύναται να ανατίθεται η επίβλεψη διπλωματικών εργασιών και σε μέλη Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.Τ.Ε.Π. και Ε.Δι.Π. του Τμήματος, που δεν έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ.

9.8 Η τελική αξιολόγηση της Διπλωματικής Εργασίας γίνεται στην κλίμακα από 1- 10 από την καθορισμένη τριμελή επιτροπή με δημόσια υποστήριξη και θεωρείται ότι έχει αξιολογηθεί επιτυχώς αν η βαθμολογία που θα λάβει είναι ίση ή μεγαλύτερη του πέντε (5).

9.9 Οι μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες εφόσον εγκριθούν από την εξεταστική επιτροπή, αναρτώνται υποχρεωτικά στο Ψηφιακό Αποθετήριο "ΠΕΡΓΑΜΟΣ", σύμφωνα με τις αποφάσεις της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ.

9.10 Εφόσον η Μ.Δ.Ε. περιέχει πρωτότυπα αποτελέσματα μη δημοσιευμένα, δύναται, κατόπιν αιτήσεως του/της επιβλέποντος/ουσας, η οποία συνυπογράφεται από τον/την μεταπτυχιακό φοιτητή/τρια, να δημοσιευθούν στην ιστοσελίδα μόνο οι περίληψεις, και το πλήρες κείμενο να δημοσιευθεί αργότερα.

**Άρθρο 10
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ**

10.1 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες έχουν όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται και για τους φοιτητές του πρώτου κύκλου σπουδών, έως και τη λήξη τυχόν χορηγηθείσας παράτασης φοίτησης, πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων.

10.2 Το Ίδρυμα εξασφαλίζει στους/ις φοιτητές/τριες με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες προσαρμοστικότητα στα προτεινόμενα συγγράμματα και τη διδασκαλία (<https://access.uoa.gr>).

10.3 Το Γραφείο Διασύνδεσης του ΕΚΠΑ παρέχει συμβουλευτική υποστήριξη φοιτητών/τριών σε θέματα σπουδών και επαγγελματικής αποκατάστασης (<https://www.career.uoa.gr/ypiresies/>).

10.4 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες καλούνται να συμμετέχουν και να παρακολουθούν σεμινάρια ερευνητικών ομάδων, συζητήσεις βιβλιογραφικής ενημέρωσης, επισκέψεις εργαστηρίων, συνέδρια/ημερίδες με γνωστικό αντικείμενο συναφές με αυτό του Π.Μ.Σ., διαλέξεις ή άλλες επιστημονικές εκδηλώσεις του Π.Μ.Σ. κ.ά.

10.5 Η Συνέλευση του Τμήματος, μετά την εισήγηση της Σ.Ε., δύναται να αποφασίσει τη διαγραφή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών εάν:

- υπερβούν το ανώτατο όριο απουσιών,
- έχουν αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων και δεν έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στον παρόντα κανονισμό,
- υπερβούν τη μέγιστη χρονική διάρκεια φοίτησης στο Π.Μ.Σ., όπως ορίζεται στον παρόντα Κανονισμό,
- έχουν παραβιάσει τις κείμενες διατάξεις όσον αφορά την αντιμετώπιση πειθαρχικών παραπτώματων από τα αρμόδια πειθαρχικά Όργανα,
- δεν καταβάλλουν το προβλεπόμενο τέλος φοίτησης,
- υποβάλουν αίτηση διαγραφής οι ίδιοι.

10.6 Σε περίπτωση που μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια διαγραφεί από το Π.Μ.Σ., μπορεί να αιτηθεί χορήγηση βεβαίωσης για τα μαθήματα στα οποία έχει εξεταστεί επιτυχώς.

10.7 Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες του Ε.Κ.Π.Α. δύνανται να εγγραφούν σε Π.Μ.Σ. του ίδιου ή άλλων Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή της αλλοδαπής στο πλαίσιο εκπαιδευτικών ή ερευνητικών προγραμμάτων συνεργασίας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

10.8 Είναι δυνατή η παράλληλη φοίτηση σε προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών και σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών ή σε δύο (2) Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του ίδιου ή άλλου Τμήματος, του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι.

10.9 Στο τέλος κάθε εξαμήνου πραγματοποιείται αξιολόγηση κάθε μαθήματος και κάθε διδάσκοντος/ουσας από τους/ις μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες (βλ. άρθρο 17).

10.10 Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες μπορούν να αιτηθούν την έκδοση παραρτήματος διπλώματος στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα.

10.11 Για τη συμμετοχή τους στο Π.Μ.Σ. «Επιστήμες της Αγωγής» ("Sciences of Education") οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες καταβάλλουν τέλη φοίτησης που ανέρχονται στο ποσό των 600 ευρώ ανά εξαμήνο. Η καταβολή του τέλους γίνεται στην αρχή κάθε εξαμήνου.

Άρθρο 11

ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΔΙΔΑΚΤΡΩΝ

11.1 Απαλλάσσονται από τα τέλη φοίτησης, οι φοιτητές/τριες Π.Μ.Σ., που πληρούν τα οικονομικά ή κοινωνικά κριτήρια και τις προϋποθέσεις αριστείας κατά τον πρώτο κύκλο σπουδών, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Η απαλλαγή αυτή παρέχεται για τη συμμετοχή σε ένα μόνο Π.Μ.Σ. Σε κάθε περίπτωση, οι απαλλασσόμενοι/ες φοιτητές/τριες δεν ξεπερνούν το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) του συνολικού αριθμού των φοιτητών/τριών που εισάγονται στο Π.Μ.Σ. ανά ακαδημαϊκό έτος.

11.2 Η αίτηση για απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης υποβάλλεται μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής των φοιτητών/τριών των Π.Μ.Σ. Η οικονομική κατάσταση υποψηφίου/ας σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί λόγο μη επιλογής σε Π.Μ.Σ.

11.3 Δεν δικαιούνται απαλλαγή όσοι λαμβάνουν υποτροφία από άλλη πηγή, ούτε οι πολίτες χωρών εκτός Ε.Ε.

11.4 Η εξέταση των κριτηρίων περί απαλλαγής από τα τέλη φοίτησης πραγματοποιείται από τη Συνέλευση του Τμήματος και εκδίδεται αιτιολογημένη απόφαση περί αποδοχής ή απόρριψης της αίτησης.

11.5 Εφόσον η ισχύουσα νομοθεσία θέτει ηλικιακό κριτήριο, συνιστάται, για λόγους χρηστής διοίκησης και ίσης μεταχείρισης, ως ημερομηνία γέννησης των φοιτητών/τριών να θεωρείται η 31η Δεκεμβρίου του έτους γέννησης.

11.6 Τα μέλη των κατηγοριών Ε.Ε.Π., Ε.Δι.Π., Ε.Τ.Ε.Π., που γίνονται δεκτοί ως υπεράριθμοι σύμφωνα με τη διάταξη 3.3 του παρόντος κανονισμού, απαλλάσσονται από την καταβολή διδάκτρων.

11.7 Σε περίπτωση που φοιτούν ταυτόχρονα σε Π.Μ.Σ. του Ιδρύματος μέλη της ίδιας οικογένειας μέχρι β' βαθμού συγγένειας εξ αίματος ή εξ αγχιστείας υπάρχει η δυνατότητα να παρέχεται μείωση στα καταβαλλόμενα τέλη φοίτησης κατά 50%.

Άρθρο 12

ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ ΚΑΙ ΒΡΑΒΕΙΑ

Για την πραγματοποίηση των σπουδών τους οι φοιτητές/τριες μπορούν να λάβουν υποτροφίες και βραβεία.

12.1 Χορήγηση υποτροφίας αριστείας.

Προβλέπεται η χορήγηση μίας υποτροφίας αριστείας, η οποία αποδίδεται σε αριστούχους φοιτητές/τριες του Π.Μ.Σ. βάσει της επίδοσής τους στα μαθήματα του Α' εξαμήνου. Η υποτροφία απαλλάσσει τους/τις δικαιούχους τους από τα τέλη φοίτησης του τελευταίου εξαμήνου διδασκαλίας μαθημάτων.

Προϋποθέσεις

Υποψηφιότητα για υποτροφίες αριστείας μπορούν να καταθέσουν οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες που έχουν ολοκληρώσει το ήμισυ της κανονικής διάρκειας φοίτησης. Οι υποψήφιοι/ιες δεν πρέπει να κατέχουν έμμισθη θέση στον δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα ούτε να λαμβάνουν υποτροφία από οποιοδήποτε άλλο φορέα για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Κριτήρια

- βαθμολογική επίδοση στα μαθήματα, με μέσο όρο μεγαλύτερο ή ίσο του οκτώ (8),
- επιτυχή ολοκλήρωση όλων των μαθημάτων σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών,
- ατομικό και οικογενειακό εισόδημα.

Σε περίπτωση ισοβαθμίας και σύμπτωσης εισοδήματος, γίνεται κλήρωση. Σε περίπτωση που ο/η φοιτητής/τρια αποποιηθεί την υποτροφία, αυτή παρέχεται στον/στην επόμενο/η στη σειρά κατάταξης.

Διαδικασία

Οι φοιτητές/τριες μετά την πρόσκληση υποβάλλουν στη Γραμματεία του Τμήματος αίτηση συνοδευόμενη υποχρεωτικά από τα κατωτέρω δικαιολογητικά:

- 1) αναλυτική βαθμολογία,
- 2) υπεύθυνη δήλωση, υπογεγραμμένη μέσω της πλατφόρμας gov.gr, με το εξής κείμενο: «Δεν κατέχω έμμισθη θέση στον δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα ούτε λαμβάνω υποτροφία από οποιοδήποτε άλλο φορέα για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα»,
- 3) πρόσφατο εκκαθαριστικό εφορίας (ατομικό και οικογενειακό).

Η Σ.Ε του ΠΜΣ εξετάζει τις υποψηφιότητες και εισηγείται στη Συνέλευση του Τμήματος, η οποία αποφασίζει οριστικά.

12.2 Βραβεία Αριστείας. Το ΠΜΣ μπορεί να απονέμει βραβεία αριστείας στους/στις τρεις πρώτους φοιτητές/τριες κάθε σειράς με την ολοκλήρωση των μαθημάτων του Α' και Β' εξαμήνου, έπειτα από εισήγηση της Σ.Ε. και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Τα βραβεία δεν έχουν οικονομικό όφελος. Το βραβείο υπογράφεται από τον Διευθυντή/τρια του Π.Μ.Σ. και τον/την Πρόεδρο του Τμήματος.

Προϋποθέσεις

1. Μέσος όρος μαθημάτων Α' και Β' εξαμήνου μεγαλύτερος/ίσος του οκτώ (8),

2. Ολοκλήρωση και επιτυχής εξέταση στην εξεταστική του Φεβρουαρίου (Α' εξάμηνο) και Ιουνίου (Β' εξάμηνο) στα κανονικά έτη σπουδών (Α' και Β' εξάμηνο κάθε σειράς).

Διαδικασία

Μετά την κατάθεση της βαθμολογίας του Ιουνίου, η Σ.Ε. εξετάζει τις βαθμολογίες των φοιτητών/τριών της σειράς, και εφ' όσον πληρούνται οι προηγούμενες προϋποθέσεις κατατάσσει τους/τις φοιτητές/τριες σε φθίνουσα σειρά (ως προς τον μέσο όρο της βαθμολογίας τους) και εισηγείται στη Συνέλευση του Τμήματος την απονομή βραβείων στους/ις τρεις (3) πρώτους φοιτητές/τριες.

Μέσος Όρος: Σε όλες τις περιπτώσεις απονομής υποτροφιών ή βραβείων ο μέσος όρος υπολογίζεται από τον τύπο:

$$\text{Μέσος Όρος} = \left(\sum_{k=1}^N \text{ΒΜ}_k \cdot \text{ΠΜ}_k \right) / \text{ΣΠΜ}$$

όπου:

N = αριθμός μαθημάτων των εξαμήνων κατά περίπτωση,

ΒΜ_κ = βαθμός του μαθήματος κ

ΠΜ_κ = πιστωτικές μονάδες του μαθήματος κ,

ΣΠΜ = σύνολο πιστωτικών μονάδων του/των εξαμήνου(ων) κατά περίπτωση.

Άρθρο 13

ΥΠΟΔΟΜΗ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΠΜΣ

13.1 Για την εύρυθμη λειτουργία του Π.Μ.Σ. διατίθενται αίθουσες διδασκαλίας και σεμιναρίων, αμφιθέατρα εξοπλισμένα με οπτικοακουστικά μέσα και εργαστήρια του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης.

13.2 Η διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη του Π.Μ.Σ. γίνεται από τη Γραμματεία της του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης.

13.3 Η χρηματοδότηση του Π.Μ.Σ. μπορεί να προέρχεται από:

- α) τέλη φοίτησης,
- β) δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις,
- γ) κληροδοτήματα,
- δ) πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα,
- ε) ιδίους πόρους του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) και
  - στ) τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων,
  - ζ) κάθε άλλη νόμιμη πηγή.

13.4 Η καταβολή των τελών φοίτησης πραγματοποιείται από τον ίδιο τον/την φοιτητή/τρια ή από τρίτο φυσικό

ή νομικό πρόσωπο για λογαριασμό του/της φοιτητή/τριας, εφόσον αυτό προβλέπεται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ.

13.5 Η διαχείριση των πόρων των Π.Μ.Σ. του Α.Ε.Ι. πραγματοποιείται από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) του Ε.Κ.Π.Α.

13.6 Οι πόροι των Π.Μ.Σ. κατανέμονται ως εξής:

α) ποσό που αντιστοιχεί στο τριάντα τοις εκατό (30%) των συνολικών εσόδων που προέρχονται από τέλη φοίτησης παρακρατείται από τον Ε.Λ.Κ.Ε. Στο ποσό αυτό συμπεριλαμβάνεται το ποσοστό παρακράτησης υπέρ του Ε.Λ.Κ.Ε. για την οικονομική διαχείριση των Π.Μ.Σ. Όταν τα έσοδα του Π.Μ.Σ. προέρχονται από δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις, κληροδοτήματα ή πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα, πραγματοποιείται η παρακράτηση υπέρ Ε.Λ.Κ.Ε. που ισχύει για τα έσοδα από αντίστοιχες πηγές χρηματοδότησης,

β) το υπόλοιπο ποσό των συνολικών εσόδων του Π.Μ.Σ. διατίθεται για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών του Π.Μ.Σ.

Άρθρο 14

ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ/
ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ ΣΤΟ Π.Μ.Σ.

14.1 Το διδακτικό έργο των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) ανατίθεται, κατόπιν απόφασης της Συνέλευσης στις ακόλουθες κατηγορίες διδασκόντων:

α) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή Ανώτατου Στρατιωτικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Σ.Ε.Ι.), με πρόσθετη απασχόληση πέραν των νόμιμων υποχρεώσεών τους, αν το Π.Μ.Σ. έχει τέλη φοίτησης,

β) ομότιμους καθηγητές/τριες ή αφυπηρηθέντα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Α.Ε.Ι.,

γ) συνεργαζόμενους/ες καθηγητές/τριες,

δ) εντεταλμένους/ες διδάσκοντες/ουσες,

ε) επισκέπτες/τριες καθηγητές/τριες ή επισκέπτες/τριες ερευνητές/τριες,

στ) ερευνητές/τριες και ειδικούς λειτουργικούς επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής,

ζ) επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις και σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

14.2 Όλες οι κατηγορίες διδασκόντων/ουσών δύνανται να αμείβονται αποκλειστικά από τους πόρους του Π.Μ.Σ. Δεν επιτρέπεται η καταβολή αμοιβής ή άλλης παροχής από τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων. Με απόφαση της Συνέλευσης της του Τμήματος, καθορίζεται το ύψος της αμοιβής κάθε διδάσκοντος/ουσας. Ειδικώς οι διδάσκοντες/ουσες

που έχουν την ιδιότητα μέλους Δ.Ε.Π. δύνανται να αμείβονται επιπρόσθετα για έργο που προσφέρουν προς το Π.Μ.Σ., εφόσον εκπληρώνουν τις ελάχιστες εκ του νόμου υποχρεώσεις τους, όπως ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 155 του ν. 4957/2022. Το τελευταίο εδάφιο εφαρμόζεται αναλογικά και για τα μέλη Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π., εφόσον εκπληρώνουν τις ελάχιστες εκ του νόμου υποχρεώσεις τους.

14.3 Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος δύνανται να ανατίθεται επικουρικό διδακτικό έργο στους υποψήφιους διδάκτορες του Τμήματος, υπό την επίβλεψη διδάσκοντος/ουσας του Π.Μ.Σ.

14.4 Η ανάθεση του διδακτικού έργου του Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής του Π.Μ.Σ.

Οι αποφάσεις της Συνέλευσης του Τμήματος για την κατανομή του διδακτικού έργου περιλαμβάνουν υποχρεωτικά τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) το ονοματεπώνυμο του/της διδάσκοντα/ουσας,
- β) την ιδιότητά του/της (π.χ. μέλος Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π., Ε.Τ.Ε.Π. κ.ά.),
- γ) το είδος του διδακτικού έργου που ανατίθεται ανά διδάσκοντα/ουσα (μάθημα, σεμινάριο ή εργαστήριο),
- δ) τον αριθμό των ωρών διδασκαλίας ανά μάθημα, σεμινάριο ή εργαστήριο.

14.5 Η κατανομή του διδακτικού έργου πραγματοποιείται πριν από την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους τόσο για το χειμερινό όσο και για το εαρινό εξάμηνο. Σε περίπτωση που η κατανομή του διδακτικού έργου δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί ταυτόχρονα και για τα δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα, η απόφαση θα λαμβάνεται πριν από την έναρξη του κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου. Με αιτιολογημένη απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος η ανάθεση διδακτικού έργου δύνανται να τροποποιείται κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους.

14.6 Οι διδάσκοντες/ουσες, κατά το χρονικό διάστημα που τελούν σε καθεστώς εκπαιδευτικής άδειας ή αναστολής καθηκόντων, δύνανται να παρέχουν διδακτικό έργο προς το Π.Μ.Σ., εάν κρίνουν ότι το πρόγραμμά τους το επιτρέπει, υπό την προϋπόθεση ότι βάσει των συντηχουσών συνθηκών τούτο είναι ουσιαστικά και πρακτικά εφικτό, ζήτημα το οποίο πρέπει κατά περίπτωση να κριθεί αρμοδίως.

Άρθρο 15

ΑΠΟΝΟΜΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

15.1 Ο/Η φοιτητής/τρια ολοκληρώνει τις σπουδές για την απόκτηση Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) με τη συμπλήρωση του ελάχιστου αριθμού μαθημάτων και πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για τη λήψη του Δ.Μ.Σ., καθώς και την επιτυχή ολοκλήρωση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Η Συνέλευση του Τμήματος διαπιστώνει την ολοκλήρωση των σπουδών προκειμένου να χορηγηθεί το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.).

15.2 Με την ολοκλήρωση της ανωτέρω διαδικασίας χορηγείται στον/στη μεταπτυχιακό/η φοιτητή/ρια βεβαί-

ωση περάτωσης σπουδών, χάνεται η φοιτητική του/ης ιδιότητα και παύει η συμμετοχή του/της στα συλλογικά όργανα διοίκησης του Πανεπιστημίου.

15.3 Το Δ.Μ.Σ. πιστοποιεί την επιτυχή αποπεράτωση των σπουδών και αναγράφει βαθμό, με ακρίβεια δύο δεκαδικών ψηφίων, κατά την ακόλουθη κλίμακα: Άριστα (8,5 έως 10), Λίαν Καλώς (6,5 έως 8,5 μη συμπεριλαμβανομένου) και Καλώς (5 έως 6,5 μη συμπεριλαμβανομένου).

15.4 Ο τύπος του Δ.Μ.Σ. ανά είδος Π.Μ.Σ. είναι κοινός για όλα τα Τμήματα και τις Σχολές του Ε.Κ.Π.Α. και περιλαμβάνεται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Ιδρύματος.

15.5 Στο πλαίσιο του Π.Μ.Σ. απονέμεται Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην «Επιστήμες της Αγωγής» ("Sciences of Education")

Άρθρο 16

ΟΡΚΩΜΟΣΙΑ

16.1 Η ορκωμοσία δεν αποτελεί συστατικό τύπο της επιτυχούς περάτωσης των σπουδών, είναι όμως αναγκαία προϋπόθεση για τη χορήγηση του εγγράφου τίτλου του διπλώματος. Η καθομολόγηση γίνεται στο πλαίσιο της Συνέλευσης του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης και σε χώρο του Τμήματος ή της Σχολής, παρουσία του/ης Διευθυντή/ντριας του Π.Μ.Σ., του/της Προέδρου του Τμήματος ή του/της Αναπληρωτή/τριας του/της και, κατά τις δυνατότητες, ενδεχομένως εκπροσώπου του Πρυτάνεως.

16.2 Αίτημα για τελετή ορκωμοσίας μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στη Μεγάλη Αίθουσα Τελετών του Κεντρικού κτηρίου εξετάζεται κατά περίπτωση από τον Πρύτανη, βάσει εκτίμησης των εκάστοτε δυνατοτήτων και του αριθμού των ορκιζόμενων που θα δηλώνεται από τη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. στη Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Έρευνας.

16.3 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες, που έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το Π.Μ.Σ., σε εξαιρετικές περιπτώσεις (σπουδές, διαμονή ή εργασία στο εξωτερικό, λόγοι υγείας κ.λπ.), μπορούν να αιτηθούν στη Γραμματεία του Τμήματος εξαίρεση από την υποχρέωση καθομολόγησης. Η εξαίρεση από την υποχρέωση καθομολόγησης εγκρίνεται από τον/την Πρόεδρο του Τμήματος και τον Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών, Διεθνών Σχέσεων και Εξωστρέφειας.

Άρθρο 17

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ Π.Μ.Σ.

17.1 Αξιολόγηση από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης.

Το Π.Μ.Σ. αξιολογείται στο πλαίσιο της περιοδικής αξιολόγησης/πιστοποίησης του Τμήματος που διοργανώνεται από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘ.Α.Α.Ε.). Στο πλαίσιο αυτό αξιολογείται η συνολική αποτίμηση του έργου που επιτελέστηκε από κάθε Π.Μ.Σ., ο βαθμός εκπλήρωσης των στόχων που είχαν τεθεί κατά την ίδρυσή του, η βιωσιμότητά του, η απορρόφηση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας, ο βαθμός συμβολής

του στην έρευνα, η εσωτερική αξιολόγησή του από τους/τις μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες, η σκοπιμότητα παράτασης της λειτουργίας του, καθώς και λοιπά στοιχεία σχετικά με την ποιότητα του έργου που παράγεται και τη συμβολή του στην εθνική στρατηγική για την ανώτατη εκπαίδευση.

Αν το Π.Μ.Σ. κατά το στάδιο της αξιολόγησής του κριθεί ότι δεν πληροί τις προϋποθέσεις συνέχισης της λειτουργίας του, λειτουργεί μέχρι την αποφοίτηση των ήδη εγγεγραμμένων φοιτητών/τριών σύμφωνα με την απόφαση ίδρυσης και τον κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων σπουδών.

Εσωτερική αξιολόγηση.

Η εσωτερική αξιολόγηση των ΠΜΣ πραγματοποιείται σε ετήσια βάση από τη Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟ.ΔΙ.Π.) του Ιδρύματος. Στη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης συμμετέχουν όλοι οι εμπλεκόμενοι στην υλοποίηση των ενεργειών και των δράσεων του ΠΜΣ και πιο συγκεκριμένα, οι φοιτητές/τριες, τα μέλη του διδακτικού προσωπικού, το προσωπικό διοικητικής και τεχνικής υποστήριξης και τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής του ΠΜΣ.

Η διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης πραγματοποιείται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, το Εσωτερικό Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας του Ιδρύματος, τις οδηγίες και τα πρότυπα της ΕΘΑΑΕ και σύμφωνα με τις εσωτερικές διαδικασίες του Τμήματος και του ΠΜΣ.

Το Εσωτερικό Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας (ΕΣΔΠ) που εφαρμόζεται στο ΕΚΠΑ περιλαμβάνει όλες εκείνες τις διαδικασίες - διεργασίες που απαιτούνται για την συστηματική αξιολόγηση (εσωτερική και εξωτερική) και βελτίωση του εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου που συντελείται στο ΕΚΠΑ, καθώς και την εφαρμογή διαδικασιών πιστοποίησης των προγραμμάτων σπουδών του. Το πεδίο εφαρμογής του ΕΣΔΠ είναι η ακαδημαϊκή πιστοποίηση των Προγραμμάτων Σπουδών του Ιδρύματος, η πιστοποίηση του ΕΣΔΠ καθώς και η εφαρμογή της διασφάλισης ποιότητας στις ακαδημαϊκές και υπηρεσιακές μονάδες και το ανθρώπινο δυναμικό.

Από την ίδρυση του ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής» ("Sciences of Education"), υιοθετήθηκαν διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας και αξιολόγησης οι οποίες πραγματοποιούνται με βάση την διεργασία 4 του ΕΣΔΠ ΕΚΠΑ που φέρει τον τίτλο «Εσωτερική Αξιολόγηση». Οι εν λόγω διαδικασίες αξιολόγησης περιλαμβάνουν αποτίμηση του διδακτικού έργου, καθώς και όλων των ακαδημαϊκών λειτουργιών και δράσεων του ΠΜΣ. Το Πρόγραμμα Σπουδών αξιολογείται συστηματικά σε συνεχή βάση με τη συμμετοχή των φοιτητών/τριών, των διδασκόντων/ουσών και τις προτάσεις άλλων ενδιαφερόμενων μερών. Επίσης, ανιχνεύονται και λαμβάνονται υπόψη οι μεταβαλλόμενες ανάγκες της κοινωνίας και της αγοράς εργασίας για την καλύτερη προσαρμογή του ΠΜΣ ως προς αυτές.

Αναλυτικότερα αξιολογούνται:

α) το περιεχόμενο του Προγράμματος Σπουδών σύμφωνα με την πιο πρόσφατη έρευνα στο συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται ο σύγχρονος χαρακτήρας του ΠΜΣ,

β) ο φόρτος εργασίας των μαθημάτων, καθώς και η πορεία και η ολοκλήρωση των μεταπτυχιακών σπουδών από τους/τις φοιτητές/τριες,

γ) ο βαθμός ικανοποίησης των προσδοκιών των φοιτητών/τριών από το Πρόγραμμα Σπουδών, τις προσφερόμενες υπηρεσίες υποστήριξης των σπουδών τους και το μαθησιακό περιβάλλον,

δ) τα μαθήματα του Προγράμματος σε εξαμηνιαία βάση μέσω ερωτηματολογίων που συμπληρώνουν οι φοιτητές/τριες του ΠΜΣ.

Στη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης, συμμετέχουν όλοι οι εμπλεκόμενοι στην υλοποίηση των ενεργειών και δράσεων του προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών, και πιο συγκεκριμένα, οι φοιτητές/τριες, τα μέλη του διδακτικού προσωπικού, τα μέλη της διοικητικής και τεχνικής υποστήριξης και η ΟΜΕΑ του Τμήματος.

Η διαδικασία της ετήσιας Εσωτερικής Αξιολόγησης αναδεικνύει τα δυνατά και αδύνατα στοιχεία της λειτουργίας του ΠΜΣ και στοχεύει μεταξύ άλλων στην θέσπιση νέων στόχων και την αντιστοίχιση τους με τα επιθυμητά επίπεδα ποιότητας.

Ένα ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα των διαδικασιών της ετήσιας περιοδικής αξιολόγησης του ΠΜΣ, το οποίο ωστόσο δύναται να διαφοροποιείται βάσει των εκάστοτε συνθηκών, περιγράφεται παρακάτω ως εξής:

1. Ετήσιος προγραμματισμός και καθορισμός στόχων ποιότητας για το ακαδημαϊκό έτος: μέχρι 30 Οκτωβρίου.

2. Έναρξη διαδικασίας εσωτερικής εξαμηνιαίας αξιολόγησης από φοιτητές/τριες και τελειόφοιτους/ες: α) ενεργοποίηση ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων φοιτητών/τριών και τελειοφοίτων μέχρι 15 Δεκεμβρίου, β) διενέργεια αξιολόγησης μέχρι 15 Ιανουαρίου.

3. Έναρξη διαδικασίας εσωτερικής εξαμηνιαίας αξιολόγησης από μέλη διδακτικού προσωπικού μέσω απογραφικών δελτίων εξαμηνιαίου μαθήματος (15 Δεκεμβρίου έως 15 Ιανουαρίου).

4. Επεξεργασία ερωτηματολογίων και δελτίων μαθημάτων και σύνταξη σχετικής έκθεσης αποτίμησης (15 Ιανουαρίου έως τέλος Φεβρουαρίου).

5. Δήλωση δεδομένων Ποιότητας για το ΠΜΣ στο ΟΠΕΣΠ της ΕΘΑΑΕ (έως 31 Μαρτίου).

6. Έναρξη διαδικασίας εσωτερικής εξαμηνιαίας αξιολόγησης από φοιτητές/τριες και τελειόφοιτους/ες: α) ενεργοποίηση ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων φοιτητών/τριών και τελειοφοίτων (έως 15 Μαΐου), β) διενέργεια αξιολόγησης (15 Μαΐου μέχρι 15 Ιουνίου).

7. Έναρξη διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης από μέλη διδακτικού προσωπικού μέσω απογραφικών δελτίων εξαμηνιαίου μαθήματος (15 Μαΐου μέχρι 15 Ιουνίου).

8. Συμπλήρωση και συλλογή δελτίων ετήσιας αποτίμησης της ερευνητικής και διδακτικής δραστηριότητας του συνόλου των διδασκόντων/ουσών (15 Μαΐου μέχρι 15 Ιουνίου).

9. Επεξεργασία ερωτηματολογίων και σύνταξη σχετικής έκθεσης αποτίμησης (15 Ιουνίου έως 30 Ιουνίου).

10. Επεξεργασία και αποτίμηση δελτίων μαθημάτων και εντύπων ερευνητικής και διδακτικής δραστηριότητας και δημιουργία πινάκων με στατιστικά στοιχεία και ποιοτικά δεδομένα (15 Ιουνίου έως 30 Ιουνίου).

11. Εσωτερική Αξιολόγηση από ΜΟΔΙΠ ΕΚΠΑ και σύ- νταξη Έκθεσης ευρημάτων και Καταλόγου ενεργειών βελτίωσης (1η Ιουλίου έως 15 Ιουλίου).

Τα αποτελέσματα της εσωτερικής αξιολόγησης απο- τυπώνονται σε ειδικό πρακτικό που συντάσσεται από τη ΜΟ.ΔΙ.Π, στο οποίο περιγράφονται αναλυτικά τα ευρήματα της αξιολόγησης, οι προτεινόμενες βελτιω- τικές ενέργειες, το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης τους, οι εμπλεκόμενοι/ες σε αυτές και οι απαιτούμενοι πόροι. Τα αποτελέσματα της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγη- σης γίνονται αντικείμενο συζήτησης σε συνάντηση που διοργανώνεται από τον Διευθυντή του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τους/τις διδάσκοντες/ου- σες και τα μέλη της διοικητικής και τεχνικής υποστήρι- ξης του ΠΜΣ οπωσδήποτε πριν την ολοκλήρωση της διαδικασίας καθορισμού των ετήσιων στόχων του ΠΜΣ για το επόμενο ακαδημαϊκό έτος, έτσι ώστε να ληφθούν υπόψη στη διαμόρφωση, επικαιροποίησή τους. Επίσης, τίθενται τα τρέχοντα δεδομένα στην αγορά εργασίας, οι εξελίξεις και οι προοπτικές του συγκεκριμένου επι- στημονικού πεδίου αλλά και οι ανάγκες της κοινωνίας σε συνδυασμό με τις υποδείξεις των φοιτητών/τριών και του διδακτικού προσωπικού σχετικά με σημεία που επιδέχονται βελτίωσης. Επιπλέον, βάσει των αποτελε- σμάτων της εν λόγω αξιολόγησης γίνονται οι αναγκαίες κατά περίπτωση διορθωτικές κινήσεις στις παραμέτρους του ΠΜΣ, όπως επί παραδείγματι η επικαιροποίηση ή τροποποίηση του περιεχομένου ύλης των μαθημάτων, η εισαγωγή εναλλακτικών μορφών αξιολόγησης, η προ- σθήκη ή αφαίρεση μαθημάτων του ΠΜΣ κ.ά.

Η κοινοποίηση των Ετήσιων Εσωτερικών Εκθέσεων Αξιολόγησης, των δεικτών παρακολούθησης και των σχε- τικών πινάκων προβλέπεται να γίνεται μέσω δημοσιεύ-

σης στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ, ώστε να διευκολύνεται η διαδικασία πληροφόρησης και να δίνεται δυνατότητα ανατροφοδότησης όλων των ενδιαφερόμενων μερών.

Μέσα από αυτή τη διαδικασία αναμένεται να αναδει- χθούν τα θετικά στοιχεία του ΠΜΣ αλλά και να αντιμε- τωπιστούν δημιουργικά και εποικοδομητικά τα αδύναμα σημεία του, ώστε να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα του Προγράμματος, το υψηλό επίπεδο σπουδών και παροχών αλλά και η αποδοτικότητα των διδασκόντων/ουσών του.

Άρθρο 18

ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ Π.Μ.Σ.

Το Π.Μ.Σ. θα λειτουργήσει μέχρι το ακαδημαϊκό έτος 2027-2028, εφόσον πληροί τα κριτήρια της εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης, σύμφωνα με ισχύουσα νομοθεσία.

Άρθρο 19

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Οι ήδη εγγεγραμμένοι/ες φοιτητές/τριες ολοκλη- ρώνουν τις σπουδές τους σύμφωνα με τον παρόντα Κανονισμό.

Για όσα θέματα δεν ορίζονται στην ισχύουσα νομο- θεσία, στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορι- κών Σπουδών του Ε.Κ.Π.Α. ή στον παρόντα Κανονισμό, αρμόδια να αποφασίσουν είναι τα όργανα του Π.Μ.Σ.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 21 Φεβρουαρίου 2025

Ο Πρύτανης

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΣΙΑΣΟΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αίτησης, για την οποία αρκεί η συμπλήρωση των αναγκαίων στοιχείων σε ειδική φόρμα στον ιστότοπο **www.et.gr**.
- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας μέσω των ΚΕΠ, είτε με ετήσια συνδρομή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών. Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €. Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

- A. Τα κείμενα προς δημοσίευση στο ΦΕΚ, από τις υπηρεσίες και τους φορείς του δημοσίου, αποστέλλονται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση **webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.
- B. Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

- Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα	Ιστότοπος: www.et.gr
ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054	Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: helpdesk.et@et.gr
ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ	Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: webmaster.et@et.gr
Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)	Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: grammateia@et.gr
Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)	
Παραλαβή Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)	
Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30	

Πείτε μας τη γνώμη σας,

για να βελτιώσουμε τις υπηρεσίες μας, συμπληρώνοντας την ειδική φόρμα στον ιστότοπό μας.

